

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W MOGILNIE**

88-300 MOGILNO ul. Kościuszki 4

tel. (052) 318-87-60, (052) 315-23-77

tel/fax (052) 318-87-61

e-mail: psse.mogilno@pis.gov.pl

www.pssemogilno.com

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU MOGILEŃSKIEGO W 2017 r.**

MARZEC, 2018 r.

Spis treści

ROZDZIAŁ	STRONA
ZAKRES NADZORU PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ BĘDĄCEGO PODSTAWĄ OCENY BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO	4
I. OCENA ZAPEWNIENIA WŁAŚCIWYCH WARUNKÓW HIGIENICZNO- ZDROWOTNYCH NA ETAPIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	5
II. OCENA ZAPEWNIENIA WŁAŚCIWYCH WARUNKÓW HIGIENICZNO- ZDROWOTNYCH NA ETAPIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	7
III.1 OCENA JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA ORAZ STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH	8
III.2. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW REKREACJI WODNEJ ORAZ JAKOŚCI WODY DO KĄPIELI	15
III.3. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	16
III.4. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH ORAZ BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI , PRZEDMIOTÓW UŻYTKU I KOSMETYKÓW	21
III.5. OCENA ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I UCIAŹLIWYMI W ŚRODOWISKU PRACY	26
III.6 OCENA WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH I STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	30
III.7 STAN SANITARNY PLACÓWEK MEDYCZNYCH I BEZPIECZEŃSTWO ŚWIADCZENIA USŁUG MEDYCZNYCH	32
III. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŹNYCH	34
IV. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	37
PODSUMOWANIE	39

Niniejszy dokument stanowi ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Mogileńskiego sporządzoną na podstawie wyników działalności kontrolnej, monitoringu jakości wody i żywności oraz nadzoru, w oparciu o roczny „Plan zasadniczych przedsięwzięć PSSE w Mogilnie w 2017 r.” Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zmierzała do rozwiązywania problemów zdrowia publicznego kompleksowo na podstawie szczegółowej analizy wyników bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, przy jednoczesnym prowadzeniu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Podejmowane działania skierowane były na poprawę zdrowia publicznego, w tym zapobieganie chorobom, usuwanie źródeł zagrożeń w środowisku pracy, nauczania i wychowania, przy korzystaniu z obiektów użyteczności publicznej oraz w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę do picia i kąpeli oraz żywność, kosmetyki i przedmioty użytku, a także inne wyroby – spełniające wymagania higieniczne i zdrowotne. Uczestniczono w krajowych i europejskich systemach:

- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS)
- Rejestr Ognisk Epidemicznych (ROE)
- System monitorujący jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (WODAEXCELL),
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach,
- System Bezpieczeństwa Żywności II,
- System ostrzegających o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (RASFF),
- Monitoring dopalacz (BAZA SMIOD),
- System szybkiego informowania o niebezpiecznych produktach (RAPEX).

W dalszym ciągu doskonalono system zarządzania w działalności kontrolnej w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17020:2012 gwarantując uzyskiwanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia publicznego. Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, że w 2017 roku bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu mogileńskiego nie było istotnie zagrożone, jednak pojawiają się pewne zjawiska, które potwierdzają zasadność kontynuowania działań nadzorowych dla zapobieżenia pogorszeniu się tej sytuacji .

Mam nadzieję, że raport przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna, podniesienia świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego trybu życia oraz zrozumienia wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.

PPIS w Mogilnie

Urszula Piwek-Brejecka

I. ZAKRES NADZORU PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ BĘDĄCEGO PODSTAWĄ OCENY BEZPIECZENSTWA SANITARNEGO

W sprawach należących do zakresu zadań i kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, organem właściwym jest państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny, z zastrzeżeniem, że państwowy wojewódzki inspektor sanitarny jest organem właściwym w stosunku do podmiotów, dla których powiat jest organem założycielskim lub organem prowadzącym, lub w których powiat jest podmiotem dominującym oraz w zakresie higieny radiacyjnej i w zakresie warunków dotyczących higieny pracy w zakładach inżynierii genetycznej.

W celu oceny realnych i potencjalnych zagrożeń mogących wpływać na stan sanitarny i warunki higieniczno-zdrowotne ludności powiatu mogileńskiego w 2017 roku monitorowano:

- sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych,
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- jakość wody do kąpieli,
- bezpieczeństwo żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- bezpieczeństwo wykonywania świadczeń zdrowotnych,
- narażenie pracowników na szkodliwe czynniki środowiska pracy,
- wprowadzanie do obrotu substancji i preparatów chemicznych, w tym produktów biobójczych i środków zastępczych,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów leczniczych, zakładów pracy, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych i innych obiektów użyteczności publicznej.

Systematyczne prowadzenie badań oraz dokonywanie okresowych ocen umożliwia Państwowej Inspekcji Sanitarnej monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej województwa oraz w razie konieczności podejmowanie natychmiastowych adekwatnych działań interwencyjnych.

Realizacja zadań odbywa się przy współpracy z innymi inspekcjami oraz instytucjami na szczeblu centralnym, wojewódzkim i powiatowym m. in. z: Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego -Państwowym Zakładem Higieny w Warszawie, Instytutem Żywności i Żywienia w Warszawie, Państwową Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Bydgoszczy, Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi.

Osoby przeprowadzające kontrole posiadają wysokie kwalifikacje oraz specjalistyczną wiedzę z zakresu ochrony zdrowia publicznego i profilaktyki zdrowotnej. Działalność kontrolna jest realizowana w oparciu o jednolite procedury kontroli, co pozwala skutecznie realizować zaplanowane cele strategiczne ukierunkowane na szybką identyfikację zagrożeń i ochronę społeczeństwa przed skutkami tych zagrożeń.

Pobrane do badań próbki są systemem transportu zintegrowanego przekazywane do badań w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Na wypadek wystąpienia zdarzenia związanego z poważnym transgranicznym zagrożeniem zdrowia funkcjonuje system wczesnego ostrzegania RWES. W sytuacji stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia człowieka uruchamiany jest system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF, w przypadku zagrożenia szkodliwymi wyrobami i kosmetykami RAPEX.

II. OCENA ZAPEWNIENIA WŁAŚCIWYCH WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH NA ETAPIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W 2017 r. realizowano zapobiegawczy nadzór sanitarny poprzez zajmowanie stanowiska w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko zgodnie z *ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, a także kontrolę spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych na poszczególnych etapach realizacji inwestycji związanych z powstawaniem obiektów przeznaczonych na działalność usługową, handlową, produkcyjną, a także o funkcji mieszkalnej. Ponadto prowadzono sprawy z zakresu nadzoru sanitarnego należących do kompetencji PPIS określonych w przepisach szczególnych. Zestawienie podjętych działań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na obszarze powiatu mogileńskiego w podziale na poszczególne gminy przedstawia tabela 1.

W zakresie *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* wydano 25 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Powyższe przedsięwzięcia dotyczyły: zakładu przetwarzania odpadów tworzyw sztucznych i recyklingu kabli, realizacji punktu zbierania odpadów, budowy studni głębinowej (cztery sprawy), budowy obwodnicy miasta Mogilno, budowy węzła betoniarskiego, budowy przebudowy i remontów dróg (trzy sprawy), budowy zakładu produkującego baseny kąpielowe, przetwarzanie osadów ściekowych, wydobywania kruszywa, budowy chlewni oraz siedem spraw dotyczących budowy farmy fotowoltaicznej. Nastąpił znaczny **wzrost spraw w zakresie planowanego wykonania instalacji fotowoltaicznych**, w poprzednich latach występowały tylko pojedyncze inwestycje w tym zakresie, ponadto jak w poprzednich latach znaczna część inwestycji była z zakresu gospodarki odpadami.

W przypadku 9 przedsięwzięć tj. zakładu przetwarzania odpadów tworzyw sztucznych i recyklingu kabli, realizacji punktu zbierania odpadów, przebudowy drogi wojewódzkiej i drogi krajowej, budowy chlewni, , budowy dwóch fermy fotowoltaiczne, przetwarzania osadów ściekowych i budowy stacji paliw z uwagi na możliwe oddziaływanie na środowisko, **uznano za konieczne przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko** jednocześnie wskazując zakres raportu.

Ponadto wydano 1 opinię dotyczącą określenia zakresu raportu dla przedsięwzięcia polegającego na technicznym zamknięciu rekultywacji składowiska. Wydano również 5 opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć, które dotyczyły budowy chlewni przeznaczonej do chowu tuczników (do 280 DJP), budowy fermy fotowoltaicznej, modernizacji warsztatu samochodowego na stację demontażu pojazdów i budowy obwodnicy miasta. W 4 przypadkach (poza fermą fotowoltaiczną) **zgłoszono warunki do decyzji środowiskowej wykonania analiz porealizacyjnych i wykonania nasadzeń zieleni izolacyjnej zimozielonej.**

W ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko *zgodnie z wyżej cytowaną ustawą* wydano 1 opinię dotyczących projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Opinia dotyczyła miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przeznaczonego na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych na terenie miejscowości Żabno w gminie Mogilno.

W trakcie kontroli obiektów w związku ze zgłoszeniem o zamiarze ich użytkowania zgodnie z *art. 56 Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane* dokonywano przeglądu dokumentacji projektowej uzgadnianej przez rzeczoznawców pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Kontrole w tym trybie dotyczyły budowy inwestycji: fermy kurcząt (2), lakierni, budowy nowych odcinków wodociągu miejskiego (7), biblioteki miejskiej, budynku magazynowego (5), stacji demontażu pojazdów, marketu samoobsługowego, budynku administracyjnego, pawilonu handlowego, warsztatu samochodowego, fermy nerek oraz dwie sprawy dotyczące stacji paliw (jedna budowa i jedna rozbudowa istniejącej). W wyniku tych kontroli wydano opinie pozytywne, jednakże podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 11 na 31 obiektów. **Nieprawidłowości stwierdzane podczas kontroli polegały głównie na odstępstwach od uzgodnionych projektów poprzez zmianę funkcji i układu pomieszczeń, brak protokołu badań i sprawdzeń prawidłowości i skuteczności wentylacji oraz prawidłowości wykonania oświetlenia sztucznego, a także badań wody. Stwierdzano często nieprawidłowości w wykonaniu wentylacji.**

Dokonano 19 uzgodnień dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych *na podstawie art. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*. Dotyczyły one głównie budynków magazynowych i usługowych tj. budowy warsztatu samochodowego, budowy zakładu obróbki drewna, budowy budynku gospodarczo-garażowego, budowy budynku szwalni, budowy myjni samochodowej, hal magazynowych (3). Kilka spraw dotyczyło infrastruktury sanitarnej, budowy nowych odcinków sieci kanalizacji miejskiej i wodociągów. Jeden projekt dotyczył budowy dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych. W uzgodnionych projektach w **2 przypadkach postawiono warunek uzgodnienia dotyczący zapewnienia prawidłowej wentylacji** (dot. budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz pomieszczenia biurowego). W 10 przypadkach wezwano wnioskodawcę do usunięcia braków formalnych i merytorycznych w przedłożonej dokumentacji, z których w **sześciu nie uzupełniono w ciągu 7 dni, co oznacza iż dokumentacja przygotowana była w wysokim stopniu na niedostatecznym poziomie.**

Tabela 1 Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Lp.	Rodzaj opinii	Gminy powiatu mogileńskiego				Razem
		Dąbrowa	J.Wielkie	Mogilno	Strzelno	
1.	Opinie dot. konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i zakresu raportu	0	2	15	8	25
2.	Opinie dot. warunków realizacji przedsięwzięć w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	1	1	3	0	5
3.	W ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, opinie dot. opinii projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	0	0	1	0	1
4.	Opinie do projektów budowlanych	2	0	11	6	19
5.	Kontrola obiektów przed przystąpieniem do użytkowania w trybie art. 56 ustawy <i>Prawo budowlane</i>	3	4	20	4	31

III. OCENA ZAPEWNIENIA WŁAŚCIWYCH WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH NA ETAPIE BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO .

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego zrealizowano **751** kontroli sanitarnych, sporządzono **53** wywiady epidemiologiczne oraz przeprowadzono **2** dochodzenia w sprawie choroby zawodowej. W zakresie urzędowej kontroli żywności i monitoringu jakości wody pobrano **323** próbki do badań laboratoryjnych. W zakresie nadzoru nad warunkami higienicznymi nauczania wykonano **1550** badań fizycznych dotyczących ergonomii stanowisk uczniów, tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych oraz ciężaru uczniowskich tornistrów.

Szczegółowy wykaz zadań realizowanych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2017r. zamieszczono w Tabeli 2.

Tabela 2. Działalność w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego

	Badania	Pobrane próbki	Kontrole	Decyzje merytoryczne	Decyzje – sankcje płatnicze	Postanowienia	Mandaty
Łącznie Dziedzina	1550	323	751	171	75	6	15
Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku	-	189	256	94	22	-	13
Prewencja chorób zawodowych	-	-	65	18	15	-	-
Higiena dzieci i młodzieży	1550	-	76	-	-	-	-
Nadzór przeciwepidemiczny	-	-	132	1	1	-	2
Higiena komunalna	-	134	218	58	37	6	-
Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne	-	-	4	-	-	-	-

III. 1. OCENA JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA ORAZ STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH

CHARAKTERYSTYKA URZĄDZEŃ ZAOPATRUJĄCYCH LUDNOŚĆ W WODĘ PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA

Ludność na terenie powiatu mogileńskiego w 2017 r. zaopatrywana była w wodę do spożycia z 22 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia (UW), które przedstawiono w tabeli nr 3, według wydajności dobowej produkcji wody w stacjach uzdatniania (SUW).

Do Komisji Europejskiej raportowane są dane z monitoringu dwóch największych miejskich wodociągów: **Mogilno** o produkcji 2052,46m³/dobę z uwagi na ilość produkowanej wody powyżej 1000 m³/dobę oraz **Strzelno** o produkcji 827,7m³/dobę z uwagi na liczbę zaopatrywanych w wodę mieszkańców powyżej 5 tysięcy.

Tabela 3 Urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia

Lp.	Administrator	Wodociągi według dobowej produkcji wody (w m ³ /dobę)		
		< 100	101-1000	1001-10000
1	Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o w Mogilnie (dalej MPGK w Mogilnie)	Niestronno Pałędzie Dolne	Kwieciszewo, Procyń, Wasielewko, Wylatowo, Padniewo	Mogilno
2	Zarząd Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strzelnie (dalej: ZGKiM w Strzelnie)	Ostrowo, Sławsk Dolny, Markowice	Strzelno, Wronowy, Bronisław, Ciechrz	-
3	Gminny Zarząd, Dróg Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jeziorach Wielkich (dalej: GZDGKiM w Jeziorach Wielkich),	Kościeszki, Kuśnierz	Jeziora Wielkie, Gaj	-
4	Gmina Dąbrowa	-	Krzekotowo, Szczepanowo	-
5	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Jutrzenka” w Lubieszewie, gm. Mogilno (dalej: RSP Lubieszewo),	-	Lubieszewo	-
Łącznie w danej grupie:		7	14	1

Spośród wszystkich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, największy udział w zaopatrzeniu mieszkańców powiatu miały wodociągi mieszczące się w przedziale produkcji dobowej od 101 do 1000m³, których jest najwięcej i które łącznie zaopatrywały **26 017** mieszkańców, co stanowi 57,8% ogółu ludności powiatu. Wodociągi o produkcji dobowej <100m³ zaopatrywały łącznie **4 214** mieszkańców (9,4% ogółu). Największy z wodociągów – mogileński zaopatrywał **14 783** mieszkańców (32,8% ogółu).

Łączna liczba ludności zaopatrywana w wodę przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w powiecie mogileńskim w 2017r. wynosiła **45 014** i w porównaniu do roku ubiegłego nieznacznie uległa zmniejszeniu (45 985).

Stopień zwodociągowania terenu, na podstawie danych uzyskanych od administratorów wodociągów, szacuje się podobnie od kilku lat i wygląda następująco w poszczególnych gminach: Mogilno (99,6%), Jeziora Wielkie (99,6%), Strzelno (99,7%) i Dąbrowa (99,9%).

Według informacji uzyskanych od przedsiębiorstw wodociagowych na koniec 2017 r. **sieć wodociągowa rozdzielcza wynosiła - 670,5km** i w stosunku do roku poprzedniego (643,9 km) uległa zwiększeniu o 26,6 km, poprzez budowę nowych odcinków sieci, głównie na terenie gminy Mogilno.

Na przestrzeni ostatnich 6 lat, ogólnie ilość wody dostarczana ludności w powiecie mogileńskim w ramach zbiorowego zaopatrzenia zmniejszyła się. Najprawdopodobniej przyczyniła się do tego sytuacja demograficzna tj. spadek zaludnienia oraz ekonomiczna (podwyżki cen wody wpływające na oszczędne zużycie w gospodarstwach domowych). Na przestrzeni ostatnich kilku lat zaobserwowano także zjawisko budowy studni przez duże gospodarstwa rolne i warzywnicze, co także zmniejszyło pobór wody z wodociągów publicznych. Co do dwóch największych wodociągów dane wskazują, że od 2015 r. następuje wzrost produkcji (zużycia) wody dostarczanej przez wodociąg miejski w Mogilnie a w ostatnich dwóch latach ilość wody dostarczanej przez wodociąg miejski w Strzelnie była na podobnym poziomie. Dzieje się tak prawdopodobnie z powodu przybywania odbiorców na terenach osiedli mieszkalnych z zabudową jednorodzinną w obu miastach. Ciągle jednak w obu przypadkach nie osiągnięto produkcji wody na poziomie 2012 r.- najwyższej w ciągu ostatnich sześciu lat - tabela 4.

Tabela nr 4

Wodociągi (SUW)	Ilość produkowanej wody					
	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.
Mogilno	2163	1990	1821	1932	2003	2052
Strzelno	939	885	839	795	832	828

Oprócz zbiorowego zaopatrzenia w wodę realizowanego przez gminy lub ich jednostki organizacyjne oraz RSP Lubieszewo, które wyszczególniono na wstępie w Tabeli 1, wodę z własnych indywidualnych ujęć pobierają dla celów produkcji lub handlu podmioty prowadzące działalność żywnościowo –żywnieniową :

1. Oerlemans Food Polska Sp. z o. o. w Strzelnie (chłodnia owoców i warzyw),
2. Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego w Bronisławiu,
3. Punkt Małej Gastronomii w Kuśnierzu,
4. Baza Rybacka „Inter-Fish” Sp. z o. o w miejscowości Czerniak,
5. Zbych-Pol & Mobet Sp. z o.o w Mogilnie (restauracja i hotel),
6. Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu w miejscowości Radunek,
7. Zakładu Przetwórstwa Spożywczego „Bianco” sc. w Krzyżannie - do 23.08.2017 r.

W/w indywidualne ujęcia, w myśl obowiązujących przepisów, zostały w 2017r. objęte urzędowym nadzorem PIS.. Do tej pory ich właściciele prowadzili monitoring wewnętrzny w ramach HACCP, którego realizacja była weryfikowana podczas kontroli pionu nadzoru nad bezpieczeństwem żywności.

Zakład Przetwórstwa Spożywczego „Bianco” sc w Krzyżannie zaopatrywał mieszkańców jednego budynku wielorodzinnego i trzech gospodarstw rolnych (łącznie ok. 40 osób) podłączonych do jego urządzenia wodociagowego z uwagi na to, iż budynki te nie były

podłączone do publicznej sieci. Woda produkowana przez ten wodociąg nie spełniała wymogów zarówno mikrobiologicznych jak i fizyko-chemicznych, a stacja uzdatniania wody była w bardzo złym stanie technicznym i sanitarnym. Właściciel nie podjął działań naprawczych i złożył rezygnację zarówno z dostarczania wody mieszkańcom, jak i używania jej na potrzeby zakładu. Jednocześnie Gmina Mogilno rozpoczęła prace mające na celu podłączenie w/w budynków do nowego ujęcia. Inwestycję ukończono i przekazano w użytkowanie mieszkańcom Krzyżanny. Fakt przekazania urządzenia mieszkańcom w liczbie do 50 osób, bez wykorzystywania wody na cele handlowe i produkcji żywności, powoduje zaklasyfikowanie urządzenia jako indywidualnego ujęcia wody nie podlegającego nadzorowi sanitarnemu, o czym mieszkańców poinformowano.

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

W ciągu 2017r. nie zmienił się sposób pozyskiwania wody do spożycia; nadal są to zasoby wód podziemnych z pokładów trzecio i czwartorzędowych. Stąd woda jest czysta mikrobiologicznie, stąd w żadnym wodociągu nie jest prowadzone stałe chlorowanie wody, a zanieczyszczenia tego typu powstają na etapie uzdatniania bądź dystrybucji.

Monitoring jakości wody na terenie powiatu mogileńskiego w 2017r. przedstawiają: Tabela 5 -wodociągi zbiorowego zaopatrzenia i Tabela 6 -ujęcia indywidualne wody do spożycia na cele produkcji żywności i handlu.

Tabela 5 Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba kontroli sanitarnych		Liczba próbek wody					
		Plan	Wykonanie	Kontrola urzędowa PIS			Kontrola wewnętrzna przedsiębiorstw		
				Plan	Wykonanie		Plan	Wykonane	
					ogółem	w tym kwest.		ogółem	w tym kwest.
<100 m ³ /dobę	7	7	7	19	19	1	25	31	2
101-1000 m ³ /dobę	14	14	18	60	73	7	88	96	8
1001-1000 m ³ /dobę	1	1	1	12	12	0	14	15	0
Razem	22	22	26	91	104	8	127	142	10

Jak wynika z tabeli nr 5:

W ramach kontroli urzędowej pobrano do badań ogółem:

- 104 próbki (zaplanowano 91), z czego w 8 stwierdzono przekroczenia normatywów (7,7%), w tym mikrobiologicznych w 4 próbkach.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa pobrały do badań łącznie:

- 142 próbki (zaplanowano 127), z czego 10 wykazało przekroczenia normatywów (7,0%), w tym mikrobiologicznych w 4 próbkach .

Tabela 6 Ujęcia indywidualne wody do spożycia na cele produkcji żywności i handlu

Liczba obiektów w ewidencji. (nie ujęto zlikwidowanego Bianco sc	Liczba skontrolowanych	Liczba kontroli sanitarnych		Liczba próbek wody					
		Plan	Wykonanie	Kontrola urzędowa PIS			Kontrola wewnętrzna przedsiębiorstw		
				Plan	Wykonanie		Plan	Wykonane	
					ogółem	w tym kwest.		ogółem	w tym kwest.
6	6	6	6	8	10	7	23	33	3

Jak wynika z tabeli 6:

W ramach kontroli urzędowej pobrano :

- 10 próbek (zaplanowano 8), z czego w 7 stwierdzono przekroczenia normatywów (70,0%), w tym mikrobiologicznych w 6 próbkach.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa pobrały :

- 33 próbki (zaplanowano 23), z czego w 3 stwierdzono przekroczenia normatywów (9,1%), w tym mikrobiologicznych w 2 próbkach.

Zawarte w tabeli 6 zestawienie wyraźnie wskazuje na zasadność objęcia tej grupy producentów wody nadzorem sanitarnym.

W każdym przypadku stwierdzonych przekroczeń badanych parametrów PPIS w Mogilnie podejmował decyzje zależne od oceny przydatności wody do spożycia, nakazując zamknięcie wodociągu lub wyłączenie odcinka sieci w przypadku przekroczeń mikrobiologicznych lub ustalał obowiązki w zakresie podjęcia działań w celu doprowadzenia wody do jakości zgodnej z normami przy przekroczeniach fizykochemicznych. Ocena co do przydatność wody do spożycia była dokonywana indywidualnie, po uwzględnieniu stopnia zagrożenia dla zdrowia. Woda, której jakość stanowiła realne zagrożenie dla odbiorców nie była dopuszczana do spożycia. Dopuszczenie warunkowe było udzielane na określony czas, niezbędny do uzyskania poprawnej jakości wody i miało miejsce wyłącznie w przypadku przekroczeń parametrów fizykochemicznych

Analizując jakość wody produkowanej przez poszczególne wodociągi zbiorowego zaopatrzenia, należy zauważyć, że z wody o jakości niekwestionowanej w 100% pobranych prób korzystali mieszkańcy zaopatrywani przez 12 urzędów wodociągowych tj.:

- w gminie Mogilno: UW Mogilno, UW Kwieciszewo, UW Wylatowo, UW Padniewo, UW Niestronno
- w gminie Jeziora Wielkie: UW Jeziora Wielkie, UW Gaj, UW Kościeszki
- w gminie Strzelno: UW Markowice, UW Ostrowo, UW Sławsk Dolny, UW Wronowy, co stanowi 54,5% wszystkich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W porównaniu do lat poprzednich powyższy odsetek uległ zwiększeniu (2016 -50,0%, 2015 -30,4%), zatem **zauważalna jest tendencja poprawy jakości wody dostarczanej mieszkańcom.**

W grupie indywidualnych producentów wodę o jakości niekwestionowanej w 100% prób dostarczały 2 urzędy wodociągowe tj.:

- ujęcie Food Polska Sp. z o. o. w Strzelnie (chłodnia owoców i warzyw),
 - ujęcie Punkt Małej Gastronomii w Kuśnierzu,
- co stanowi 33,3% wszystkich takich podmiotów (dane nie uwzględniają ujęcia Zakładu Przetwórstwa Spożywczego „Bianco” s.c. Krzyżanna).

OCENA JAKOŚCI WODY W ZAKRESIE PARAMETRÓW MIKROBIOLOGICZNYCH

Łącznie (PPIS, wodociągi zbiorowe i pozostałe) pobrano **263 próby, z których 15 było kwestionowanych, tj. 5,7 %** (dane te nie obejmują ujęcia Zakładu Przetwórstwa Spożywczego „Bianco” s.c. Krzyżanna).

Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych miały miejsce na czterech wodociągach zbiorowego zaopatrzenia i dwóch ujęciach indywidualnych.

- gm. Strzelno:
 1. UW Strzelno – sieć wodociągowa w Strzelnie Klasztornej - oczyszczalnia ścieków (obecność i liczba bakterii grupy coli: 13 i 5 jtk/100ml, norma: 0jtk/100ml),
 2. UW Ciechrz - sieć wodociągowa w Bławatach (obecność i liczba bakterii grupy coli: 2jtk/100ml, oraz ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C: >300 jtk, i >300 jtk/1ml, norma: bez nieprawidłowych zmian),
 3. UW Bronisław - sieć wodociągowa w w Jeziorokach (obecność i liczba bakterii grupy coli: 1 jtk/100ml),
 4. ujęcie Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemiaczanego Bronisław – punkt na produkcyjnej (obecność i liczba bakterii grupy coli: 3, 4, 49 i 53 jtk/100ml, enterokoki: 2 i 5 jtk/100ml (norma: 0 jtk/100ml) oraz woda po filtrach :obecność i liczba bakterii grupy coli: 43 i 2 jtk/100ml,
- gm. Dąbrowa:
 1. UW Szczepanowo - sieć wodociągowa w Szczepanowie (obecność i liczba bakterii grupy coli: 19 jtk, 49 jtk/100ml).
- gm. Mogilno
 1. ujęcie Czerniak Inter-Fisch (gmina Mogilno) – punkt sprzedaży ryb (obecność i liczba bakterii grupy coli: > 300jtk/100ml, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C: 180, > 300 i >300jtk/1ml.

Skazania, z wyjątkiem ujęcia Czerniak-Inter FISCH, były krótkotrwałe i nie wpłynęły negatywnie na ogólną ocenę jakości wody z tych wodociągów. W wymienionych

przypadkach stwierdzono brak przydatności wody do spożycia i wydano decyzje administracyjne nakazujące wyłączenie skażonych odcinków sieci wodociągów do czasu przedłożenia pozytywnych wyników badania wody, a także podjęcie natychmiastowych działań naprawczych oraz przekazanie konsumentom informacji o zaistniałej sytuacji i zapewnienie odbiorcom wody na w/w odcinkach zastępczych. Zarządzający wodociągami podejmowali działania naprawcze takie jak: płukanie i dezynfekowanie urządzeń uzdatniających i odcinków sieci oraz na bieżąco dokonywali poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej i okazali prawidłowe wyniki badań kontrolnych, co potwierdzono także badaniami urzędowymi.

W przypadku pozostałych 18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia i 4 ujęć indywidualnych w żadnej z badanych próbek wody nie stwierdzono zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

OCENA JAKOŚCI WODY W ZAKRESIE PARAMETRÓW FIZYKO-CHEMICZNYCH

Łącznie (PIS, wodociągi zbiorowe i pozostałe) pobrano: **274 próby z których 15 było kwestionowanych, tj. 5,5 %.**(dane te nie obejmują UW Zakładu Przetwórstwa Spożywczego „Bianco” s.c. Krzyżanna). Zatem sytuacja w 2017 r. w tym względzie była korzystna. W większości przekroczenia norm fizyko - chemicznych były krótkotrwałe lub na krótkich odcinkach sieci, dlatego nie wpłynęły na negatywną ocenę końcową jakości wody, natomiast wskazywały na niewłaściwie prowadzone procesy uzdatniania wody.

Przekroczenia normatywnych wielkości parametrów fizyko-chemicznych miały miejsce na ośmiu wodociągach zbiorowego zaopatrzenia i na trzech ujęciach indywidualnych:

- w gminie Mogilno:

1. UW Procyń sieć: mangan 64,7 µg/l (norma: 50 µg/l),
2. UW Pałędzie po hydroforze: mętność 1,66 NTU (norma:1 NTU),
3. UW Lubieszewo sieć: mętność 4,03 NTU,
4. UW Wasielewko sieć: mętność 5,2 NTU,

- w gminie Jeziora Wielkie:

5. UW Kuśnierz na sieci i po hydroforze: żelazo 383 i 280 µg/l,

- w gminie Strzelno

6. UW Ciechrz sieć: manganu 126µg/l (norma: 50µg/l), sól 216µg/l (norma: 200 µg/l),

- w gminie Dąbrowa

7. UW Krzekotowo sieć: mętność 2,52 NTU , twardość: 588 mg/l (norma: 60-500 mg/l),

8. UW Szczepanowo sieć: żelazo 270 µg/l

oraz na 3 ujęciach indywidualnych:

- w gminie Mogilno:

1. ujęcie Zbych-Pol po hydroforze: mętność: 2,9 NTU i żelazo: 265 µg/l (norma: 200 µg/l),

2. ujęcie Czerniak Inter-Fisch na sieci w punkcie sprzedaży ryb: mętność: 15,3 NTU ,

- w gminie Jeziora Wielkie:

1. ujęcie Radunek- ferma drobiu -instalacja wodociągowa w kurniku: mętność: 3 NTU

Producenci w ciągu 30 dni doprowadzili jakość wody do zgodnej z normami higienicznymi

Ponadto wszyscy producenci zarówno dostarczający wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia, jak i z ujęć indywidualnych wywiązali się z realizacji badań w zakresie substancji promieniotwórczych: u (222Rn), trytu (3H) i nuklidów promieniotwórczych

(izotopy radu). Wyniki wskazały na nieprzekroczenie granic wykrywalności we wszystkich przypadkach.

STAN SANITARNO-TECHNICZNY URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH

Skontrolowano wszystkie urządzenia, przeprowadzając łącznie 38 kontroli, w tym 26 kontroli wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 12 kontroli ujęć indywidualnych. W wyniku kontroli wydano 2 decyzje dotyczące ujęć indywidualnych, które dotyczyły poprawy stanu sanitarnego urządzeń i pomieszczeń.

Ponadto 3-krotnie skontrolowano urządzenia wodociągowe Zakładu Przetwórstwa Spożywczego „Bianco” s.c. Krzyżanna przed decyzją o zamknięciu; stwierdzono zły stan sanitarny i techniczny. Właściciel nie podjął działań naprawczych, stąd nastąpiło zamknięcie obiektu.

III.2. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW REKREACJI WODNEJ ORAZ JAKOŚĆ WODY DO KĄPIELI.

Nadzór nad kąpieliskami, basenami kąpielowymi i urządzeniami rekreacji wodnej obejmuje:

- monitoring jakości wody - całoroczny w basenie kąpielowym oraz przed i w trakcie trwania sezonu letniego w kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpeli.
- wydawanie bieżących ocen oraz komunikatów, dotyczących przydatności wody do kąpeli w kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpeli (oceny dostępne na stronie internetowej: www.pssemogilno.com w zakładce *jakość wody*).
- kontrola stanu sanitarno-porządkowego kąpielisk, miejsc wykorzystywanych do kąpeli oraz basenu kąpielowego i urządzeń rekreacji wodnej.

Na terenie powiatu mogileńskiego w sezonie kąpielowym w okresie pomiędzy 24.06-31.08.2017r. funkcjonowały:

- **1** obiekt o statusie **kąpieliska** w Przyjezierzu administrowany przez Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji Jeziora Wielkie;
- **2** **miejsca wykorzystywane do kąpeli**: w Wiecanowie administrowane przez OSRiR w Mogilnie (czynne od 24.06 do 31.08.2017r.) i w Chałupskach administrowane przez Urząd Miejski w Mogilnie (czynne od 05.07 do 31.08.2017r.), utworzone z powodu organizowanego tam obozu harcerskiego dla dzieci.

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do kąpeli stanowiły wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli /Dz.U. z 2016r., poz.1602 tj./. Pracownicy PSSE pobrali do badania 1 próbkę wody z kąpieliska, a w ramach kontroli wewnętrznej administratorzy obiektów pobrali 5 próbek wody z kąpieliska oraz 4 próbki z miejsc zwyczajowych; wszystkie próbki odpowiadały normom jakościowym. Woda w kąpielisku i w obu miejscach zwyczajowych w ciągu całego sezonu była przydatna do kąpeli.

Oceny jakości wody na **krytej pływalni** w Mogilnie dokonano w odniesieniu do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach /Dz. U. z 2015r., poz. 2016/.. Jakość wody basenowej nie stwarzała zagrożenia dla użytkowników.

W 2017r. pobrano do badań w ramach kontroli wewnętrznej 119 próbek wody oraz w ramach kontroli urzędowej PIS 9 próbek, co daje łącznie 128 próbek, z czego w 4 stwierdzono przekroczenie normatywów mikrobiologicznych (bakterie *Legionella sp.*) oraz w 2 stwierdzono przekroczenie normatywów chemicznych (chloroform i utlenialność). Po wykryciu bakterii *Legionella sp.* w jaccuzi natychmiast urządzenie wyłączono z użytkowania, a w przypadku wykrycia tych bakterii w niecce rekreacyjnej i sportowej podjęto natychmiastowe działania naprawcze, co skutkowało poprawą jakości wody. Natomiast stwierdzone przekroczenia parametrów chemicznych (chloroform i utlenialność) były niewielkie i wystąpiły incydentalnie, gdyż przeprowadzone powtórne badania nie potwierdziły przekroczeń w tym zakresie.

Podsumowanie nadzoru nad jakością wody do spożycia i kąpiel

Tylko w niewielkim stopniu mieszkańcom dostarczano wodę warunkowo dopuszczoną do spożycia w przypadku przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych. Na ogół w takich przypadkach stwierdzane przekroczenia normatywów były krótkotrwałe lub na krótkich odcinkach sieci, a dotyczyły głównie parametrów mętności, manganu, żelaza. Przyczyną wystąpienia zanieczyszczeń były najczęściej niewłaściwie prowadzone procesy uzdatniania wody.

Pomimo wykazanych przekroczeń parametrów mikrobiologicznych na terenie powiatu mogileńskiego z powodu jakości wody do spożycia nie wystąpiły poważne zagrożenia zdrowotne dla mieszkańców powiatu. Sytuacja była na bieżąco monitorowana, zarówno przez organ PIS, jak i administratorów urządzeń wodociągowych. Wyłączenia skażonych mikrobiologicznie odcinków sieci na czas działań eliminujących nieprawidłowości i dostarczanie wody ze źródeł zastępczych ograniczały narażenie konsumentów.

Ilość wody produkowanej i dostarczanej do odbiorców na terenie całego powiatu jest wystarczająca co do potrzeb. Nie odnotowano także zażaleń konsumentów na jakość produkowanej wody lub jej braki.

Objęcie nadzorem grupy producentów wody z ujęć indywidualnych i podjęte decyzje PPIS w Mogilnie doprowadziły do wybudowania przez Gminę Mogilno nowego ujęcia w Krzyżannie.

Woda do kąpiel, zarówno w okresie sezonu letniego wypoczynku w kąpielisku Przyjezierze i w miejscach zwyczajowych w Wiecanowie i Chałupskach jak i na krytej pływalni w Mogilnie była bezpieczna, a także plaże nie stwarzały zagrożenia sanitarnego dla wypoczywających.

III.3. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2017 r. kontrolowano także obiekty użyteczności publicznej, m.in. świadczące usługi w zakresie upiększania ciała, odnowy biologicznej, przestrzenie publiczne związane z wypoczynkiem, turystyką i rekreacją a także cmentarze, w tym warunki przeprowadzania ekshumacji. Rozpatrywano interwencje składane przez mieszkańców a także podejmowano akcje tematyczne.

W 2017r. kontrole przeprowadzono w 122 obiektach, zarówno tych znajdujących się w ewidencji (93 na 284), tj.: zakłady usługowe - upiększające (fryzjerskie, kosmetyczne,

odnowy biologicznej), baza noclegowa (sezonowa i całoroczna), dworce (PKS i PKP), cmentarze, ustępy publiczne, stacje paliw, obiekty sportowe, parkingi, obiekty rekreacji wodnej oraz nieewidencjonowanych (29) jak: przystanki autobusowe, środki transportu komunikacji publicznej (autobusy), samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Łącznie przeprowadzono 131 kontroli. Standardowy zakres kontroli obiektów obejmował: gospodarkę odpadami, zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzanie ścieków, stan sanitarno-techniczny pomieszczeń w tym wentylacja, utrzymanie czystości i higieny podczas świadczenia usług oraz zapewnienie warunków do udzielania I pomocy i przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w obiektach. W większości obiektów kontrole nie wykazały zagrożeń dla życia i zdrowia ludności, lecz **negatywnie oceniono 4 obiekty:**

1. zaplecze boiska sportowego w Strzelnie- budynek jest w złym stanie technicznym i sanitarnym. Na przestrzeni ostatnich kilku lat zauważalna jest degradacja tego obiektu. Wydano decyzję administracyjną z terminami realizacji do 30.06.2017r. i do 30.05.2018r. Ściany w poszczególnych pomieszczeniach są zawilgocone z łuszczącą się farbą, płytki podłogowe z PCV ruchome, zniszczona stolarka okienna oraz futryny drzwiowe, zniszczona wykładzina podłogowa oraz zużyte wyposażenie meblowe, stwierdzone braki w podstawowym wyposażeniu, jak drzwi do toalety. Uzyskano oświadczenie właściciela obiektu – Burmistrza działającego w imieniu Gminy, że rozpoczęto starania o przeprowadzenie kompleksowego remontu całego budynku w roku 2018-19. Kontrole sprawdzające w roku 2017 wykazały nie wykonanie nałożonych obowiązków wynikających z przedmiotowej decyzji. Postępowanie egzekucyjne w toku

2. zakład pogrzebowy w Mogilnie. Obiekt oceniono negatywnie z uwagi na stan techniczno-sanitarny tj. brudne i zawilgocone ściany oraz zniszczone płytki ścienne, a także zniszczone posadzki w pomieszczeniu socjalnym, sanitariacie i magazynie trumien, zniszczone powierzchnie parapetów wraz ze stolarką okienną w pomieszczeniu socjalnym i magazynowym. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną z terminem realizacji w II połowie 2018r.

3. ośrodek wypoczynkowy „Sowi Dwór-Puchacz” w Przyjezierzu- obiekt oceniono negatywnie z uwagi na stan techniczno-sanitarny tj. brudne ściany i sufity w pomieszczeniach magazynowych, korytarzach i pralni oraz uszkodzone płytki ścienne w toaletach i prysznicach, odpryski farby stolarki okiennej i drzwiowej, zniszczone podkłady izolacyjne w pralni oraz uszkodzony sprzęt zabawowy (huśtawka). W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną z terminem realizacji przed nowym sezonem w 2018r.

4. UW Zakładu Przetwórstwa Spożywczego „Bianco” s.c. Krzyżanna – z powodu złego stanu sanitarno-technicznego, produkcji wody niespełniającej wymagań jakościowych i wobec odmowy podjęcia działań naprawczych przez właściciela – **obiekt zamknięto 23.08.2017 r.**

Należy nadmienić, iż poprawę wyegzekwowano w następujących obiektach: boisko sportowe w Gębicach i hala sportowo-widowiskowa w Mogilnie

Pomimo stwierdzanych uchybień, stan obiektów użyteczności publicznej, poza wyżej wymienionymi, nie stanowił bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludności. Podobnie jak w ubiegłym roku, nie stwierdzono wyraźnego podwyższenia standardu starszych obiektów. Wykonywane są jedynie niezbędne prace remontowe i modernizacyjne w celu utrzymania dotychczasowego poziomu.

Z uwagi na charakter i zakres świadczeń ważne jest zapewnienie bezpieczeństwa pobytu wielu osób w obiektach **bazy noclegowej**. Nie stwierdzono nieprawidłowości w 16 skontrolowanych na 35 zarejestrowanych obiektów bazy noclegowej, w tym w 2 hotelach kategorii, **”. Z pięciu gospodarstw agroturystycznych będących w ewidencji nadal, dwa mają zawieszoną działalność (jeden od 2014r., a drugi od 2015r.). Pomimo, iż warunki świadczenia usług agroturystycznych były odpowiednie we wszystkich, to wyraźnie brak zainteresowania tego typu wypoczynkiem na terenie powiatu. W minionym roku, podobnie jak w latach poprzednich, zaobserwowano w Przyjezierzu oferowanie przez prywatne osoby wynajmu domków letniskowych lub pokoi noclegowych (nazywanymi w ogłoszeniach ośrodkami wczasowymi) poprzez zamieszczanie informacji na tablicy ogłoszeń, słupach i w witrynach sklepowych. Korzystanie z takich miejsc noclegowych stanowi ryzyko, gdyż nie są one objęte nadzorem sanitarnym.

Bezpieczeństwo pobytu w obiektach hotelarskich z natryskami może być zagrożone w przypadku skażenia instalacji wody ciepłej. W celu dokonania oceny skażenia instalacji wody ciepłej przez bakterie z rodzaju *Legionella*. Pobrano do badań próbki wody z instalacji w budynku świadczącym usługi hotelarskie Zakład Aktywności Zawodowej w Przyjezierzu oraz w schronisku młodzieżowym przy klasztorze mogileńskim. Przeprowadzone badania wykazały, iż badana woda spełniała obowiązujące wymagania. Pomimo obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom budynków użyteczności publicznej, właściciele nie badając wody instalacyjnej nie wywiązują się w pełni z tego obowiązku. PPIS w Mogilnie takie badania wykonuje w ramach nadzoru urzędowego. W czasie kontroli wykonuje się pomiary temperatury wody ciepłej oraz informuje właścicieli bądź zarządców o konieczności właściwej eksploatacji instalacji ciepłej wody w aspekcie zagrożenia bakteriami *Legionella sp* i klimatyzacji. Przekazywano także materiały edukacyjne dotyczące *legionellozowego zapalenia płuc* oraz adres strony internetowej dedykowany projektowi ELDSNet - Europejska Sieć Nadzoru nad Chorobą Legionistów koordynowana przez Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób pod linkiem: <http://pssemogilno.com>.

Szczególnemu nadzorowi podlegają także zakłady, których usługi związane są z bezpośrednim narażeniem na zakażenie w trakcie świadczenia usług : **kosmetyczne i tatuażu oraz solaria, i inne w zakresie odnowy biologicznej**. W tej grupie obiektów 69 w ewidencji na dzień 32.12.2017 r.) co roku przybywa i ubywa kilka- ruch ten związany jest z systemem dotacji z PUP. W dalszym ciągu brak przepisów określających szczegółowe wymagania sanitarne jakim powinny odpowiadać tego typu zakłady. W roku 2017, podobnie jak w latach poprzednich kontrole prowadzone były w oparciu o wymagania wynikające z przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych (Dz. U. z 2013r. poz. 947 ze zm.). W szczególności zwracano uwagę na zapewnienie odpowiedniej sterylizacji sprzętu wielokrotnego użycia naruszającego ciągłość tkanek w zakładach kosmetycznych oraz postępowanie z odpadami niebezpiecznymi. Zwracano uwagę na daty ważności preparatów kosmetycznych, zaopatrzenie w środki czystości i preparaty do dezynfekcji. Obecnie oprócz czterech gabinetów kosmetycznych, które zaopatrzone są we własne sterylizatory, pozostałe mają podpisane umowy na sterylizację narzędzi z Wielospecjalistycznym Szpitalem w Inowrocławiu lub innymi podmiotami świadczącymi tego typu usługi. W większości jednak stosuje się narzędzia jednorazowego użytku, które traktuje się jako odpady medycznie niebezpieczne. W gabinetach tatuażu używa się wyłącznie wymiennych jednorazowych końcówek w maszynkach do tatuowania, które są także traktowane jak odpad medyczny niebezpieczny.

W solariach natomiast zagrożeniem jest nadmierne poddawanie ciała promieniowaniu. Właściciele solariów monitorują czas pracy lamp, a po każdym kliencie przeprowadzają

dezynfekcje powierzchni urządzenia. Aparatura i wentylacja jest pod dozorem technicznym. Przy kabinach są wywieszane instrukcje bezpiecznego korzystania z solariumów. Wszystkie zakłady posiadały opracowane procedury bezpiecznego udzielania usług. Od 16 lutego 2018r. obowiązuje ustawa z dnia 15 września 2017r. o *ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2111), która określa szczególne warunki świadczenia usług w zakresie udostępniania solarium. Zgodnie z tą ustawą zabroniona jest jakakolwiek reklama i promocja usług w zakresie udostępniania solarium oraz obowiązuje „zakaz usług solarium dla osób poniżej 18 roku życia”. Za niedostosowanie się do w/w przepisów organy kontroli mogą nałożyć karę pieniężną w wysokości 1000-50.000 zł, wymierzoną w drodze decyzji administracyjnej, zarówno za udostępnianie solarium osobie małoletniej jak i za nie umieszczenie informacji lub umieszczenie informacji nie spełniającej wymagań, za reklamę lub promocję usług oraz utrudnianie kontroli.

Mając na uwadze zagrożenia ze strony zabiegów kosmetycznych i tatuaży, jak również przypadkowe naruszenia powłok skóry w zakładach fryzjerskich podczas kontroli prowadzony jest instruktaż w zakresie dezynfekcji i sterylizacji oraz edukacja co do zagrożeń towarzyszących zabiegom tak dla klienta jak i personelu, a także przekazywane są materiały oświatowe w zakresie przestrzegania zasad higieny opracowane przez Ministerstwo Zdrowia.

W zakresie bezpieczeństwa w okresie letnim istotne jest zapewnienie właściwego stanu sanitarnego na **terenach rekreacji i wypoczynku**. W tej grupie mieszczą się plaże przy kąpielisku i miejscach do kąpeli, parki, place zabaw. Plażę w Przyjezierzu skontrolowano w trakcie trwania sezonu kąpielowego a korzystający z niej mieli dostęp do toalety, przebieralni, a dzieci do placu zabaw. W 2017 r. nie stosowano urządzenia do oczyszczania (przesiewanie) piasku na plaży, o co niejednokrotnie wnosili PPIS na przedsezonowych naradach w Gminie Jeziora Wielkie. Pole biwakowe w Przyjezierzu o powierzchni 950 m² z miejscami wyznaczonymi na rozstawienie namiotów oraz przyczep campingowych a także 5 stanowiskami na kuchnie polowe oraz z zapleczem sanitarnym także utrzymywano w sezonie w odpowiednim stanie sanitarno-technicznym.

Plaże przy miejscach zwyczajowych w Chałupskach i Wiecanowie także były właściwie utrzymane.

W 2017 r. zwrócono uwagę na bezpieczne przebywanie przy fontannie w parku miejskim w Mogilnie z uwagi na zagrożenia wynikające z wdychaniem aerozolu wody. Jakość wody w niecce fontanny nie podlega systematycznej kontroli, nie pobiera się próbek wody do badań w zakresie mikrobiologicznym, jedynie prowadzony jest nadzór nad utrzymaniem i eksploatacją fontanny obejmujący uruchomienie, czyszczenie, badanie pomiaru stężenia wolnego chloru i pH, co właściciel- Gmina Mogilno, zleca MPGK Sp. z o.o w Mogilnie. Fontanna była zaopatrzona w informację o zakazie picia wody i kąpeli w fontannie.

Z punktu widzenia możliwości higienicznego załatwienia potrzeb fizjologicznych przez przyjezdnych i turystów, a także przez mieszkańców przebywających w przestrzeni publicznej, ważne jest udostępnienie **ustępów publicznych**, w odpowiedniej liczbie i w odpowiednich miejscach. Na terenie powiatu jest 7 ustępów publicznych, w tym 4 całoroczne oraz 3 sezonowe w Przyjezierzu (jeden nieczynny od 2016 r.) . Skontrolowane zostały wszystkie czynne. Dla potrzeb osób niepełnosprawnych przystosowane są 2 ustępy: 1 sezonowy w Przyjezierzu i 1 przy amfiteatrze w Mogilnie. Zamknięcie sezonowego ustępu w Przyjezierzu przez Gminę Strzelno nastąpiło z uwagi na brak środków

finansowych na przeprowadzenie w nim remontu. Z uwagi na dostępność dla wczasowiczów do innego ustępu zlokalizowanego na plaży, właściciel nie przewiduje w najbliższym czasie jego uruchomienia. W ustępach nie odnotowano zmian pod względem technicznym. Zwłaszcza te sezonowe wymagają podniesienia standardu, co uczyni je łatwymi do utrzymania w czystości. Jedynie toaleta publiczna przy amfiteatrze w Mogilnie ma wyższy standard użytkowy z uwagi na to, iż jest to stosunkowo nowy obiekt. Sanitariaty były zaopatrzone w środki higieniczne, czystościowe i dezynfekcyjne. Stan sanitarny obiektów oraz otoczenie wokół nich utrzymane były na dobrym poziomie.

Poza wyżej omówionymi grupami obiektów w 2017 roku skontrolowano także inne z następujących kategorii: stacje paliw; osiedla mieszkalne, apteki, parkingi, obiekty sportowe, dworce, przystanki, autobusy, świetlice wiejskie, ogródki działkowe, obiekty kulturalno-widowiskowe. Tylko w 1 przypadku stwierdzono drastycznie zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny w budynku na boisku sportowym w Strzelnie (opisany wcześniej).

Istotnym dla bezpieczeństwa sanitarnego, a jednocześnie wrażliwym obszarem nadzoru w zakresie obiektów użyteczności publicznej są **cmentarze, miejsca przechowywania zwłok, transport pogrzebowy i ekshumacje**.

Skontrolowane cmentarze utrzymane były w należytym stanie sanitarno-porządkowym. Zakres przeprowadzonych kontroli dotyczył głównie: utrzymania czystości i porządku na terenie nekropolii i w ich otoczeniu, postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, stanu technicznego ogrodzeń, zagospodarowania terenu cmentarnego, utwardzenia alejek, udostępniania urządzenia wodnego do czerpania wody na cele cmentarne. Gospodarka odpadami pochodzącymi z terenu cmentarzy, prowadzona była prawidłowo, w części cmentarzy zapewniono selektywną zbiórkę odpadów. Zarządzający cmentarzami posiadali i okazywali do wglądu dokumentację potwierdzającą wywóz nieczystości przez wyspecjalizowane podmioty.

Przechowywanie zwłok przed pochówkiem zapewnia 1 dom przedpogrzebowy w Strzelnie administrowany przez prywatny podmiot, który jednocześnie świadczy usługi jako zakład pogrzebowy, chłodnie przyszpitalne – Strzelno i Mogilno (nadzór sprawuje PWIS) oraz kostnice cmentarne w Mogilnie i Dąbrowie. Warunki sanitarne w tych obiektach są prawidłowe, a uchybienia stwierdzone w kostnicy w Dąbrowie zostały szybko usunięte

Zakłady pogrzebowe (4), administrowane przez prywatne podmioty, prowadzą tylko działalność polegającą na transporcie i przewozie zwłok, sprzedają trumny i akcesoria pogrzebowe w siedzibie zakładu oraz przeprowadzają ekshumacje. Posiadają umowy z podmiotami wyspecjalizowanymi do transportu i utylizacji odpadów niebezpiecznych powstałych w wyniku świadczenia usług. Skontrolowano 2 z czego 1 oceniono negatywnie z uwagi zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny.

W 2017 r. wydano 29 decyzji administracyjnych zezwalających na ekshumacje a uczestniczono w 7 ekshumacjach zwłok przed okresem mineralizacji. Warunki określone w wydanych decyzjach przez PPIS w Mogilnie zostały zachowane, zatem we wszystkich 7 przypadkach dopuszczono do ekshumacji. Przy pozostałych ekshumacjach nie uczestniczono z uwagi na minimalne zagrożenie epidemiologiczne i ekshumowanie przez profesjonalne podmioty będące pod nadzorem PPIS w Mogilnie.

W okresie sprawozdawczym odnotowano 5 **wniosków o interwencję** z tego 2 wnioski dotyczyły:

- braku utwardzenia podłoża pod pojemnikiem na nieczystości stałe (segregowane i zmieszane) na terenie posesji w Mogilnie będącej w zarządzaniu zarówno wspólnoty mieszkaniowej, jak i Spółdzielni Mieszkaniowej. Podjęta interwencja PPIS w Mogilnie spowodowała usunięcie nieprawidłowości;
 - uciążliwości związanych z obecnością gołębi oraz ich odchodami na terenie posesji w Strzelnie będącej w zarządzaniu zarówno wspólnoty mieszkaniowej, jak i Gminy Strzelno. Po ustaleniu stron postępowania organ PIS odmówił wszczęcia postępowania administracyjnego z uwagi, na to, iż wszelkie obowiązki w zakresie występowania powyższych uciążliwości, dopóki nie wystąpi zagrożenie epidemiologiczne, spoczywa na właścicielach nieruchomości.
- 2 wnioski przekazano wg kompetencji do WSSE Bydgoszcz i PINB Mogilno, a 1 oddalono.

Podsumowanie nadzoru w obiektach użyteczności publicznej

Stan sanitarny skontrolowanych w 2017r. obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu mogileńskiego nie stanowił zagrożenia zdrowia publicznego, jednakże w czterech obiektach stwierdzono stan sanitarno-techniczny mogący wpłynąć na bezpieczeństwo zdrowotne użytkowników, dlatego należało wydać decyzje nakazujące usunięcie zagrożeń, a w 1 przypadku (wodociąg Krzyżanna) wydano decyzję o zamknięciu.

III.4. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH ORAZ BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI, PRZEDMIOTÓW UŻYTKU I KOSMETYKÓW

Jedynym z głównych celów działania inspekcji sanitarnej jest zapewnienie zdrowia konsumentom poprzez nadzór nad bezpieczeństwem żywności na wszystkich etapach „od pola do stołu” i eliminowanie z rynku szkodliwej żywności i wyrobów do kontaktu z żywnością. Na dzień 31.12.2017r. w urzędowym rejestrze wpisanych było **574** obiektów produkcji, dystrybucji i żywienia oraz **1247** gospodarstw o profilu roślinnej produkcji pierwotnej na cele konsumpcyjne. Skontrolowano **201**, a przeprowadzono **250** kontroli.

Na ogół stwierdzano nieprawidłowości, które nie stanowiły zagrożenia zdrowia publicznego a ich usunięcie było możliwe w krótkim czasie. Nie można jednak wykluczyć wpływu tych nieprawidłowości na jakość zdrowotną żywności, a poprzez to na zdrowie określonej grupy konsumentów.

W wyniku kontroli wydano 33 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości lub ustalające opłaty sanacyjne. Z powodu naruszeń wymagań higieniczno-sanitarnych spowodowanych zaniedbaniem osób odpowiedzialnych nałożono **13** grzywnien w drodze mandatu karnego.

Pobrano do badań **185** próbek środków spożywczych, **3** przedmiotów użytku oraz **1** kosmetyku. Próbki były przebadane w Laboratorium WSSE i innych wyspecjalizowanych laboratoriach inspekcji poza województwem kujawsko-pomorskim. Próbki badano m.in. w kierunku oznaczania poziomu napromienienia, skażenia promieniotwórczego, pozostałości pestycydów, metali szkodliwych dla zdrowia, obecności furanu, glutenu,

mikotoksyn, histaminy, kwasu erukowego, metanol, GMO, WWA, 3MPCD, zawartości jodu, zanieczyszczeń mikrobiologicznych, prawidłowości stosowania substancji dodatkowych i wzbogacania środków spożywczych w witaminy i składniki mineralne, migracji związków niebezpiecznych z przedmiotów użytku (np. formaldehydu z wyrobów z melaminy), oznaczano parametry jełczenia. **Zakwestionowano jakość 4 środków spożywczych, które** nie spełniały wymagań higieniczno-zdrowotnych lub stanowiły potencjalne ryzyko dla zdrowia konsumenta. W takich przypadkach uruchomiono procedury w celu wyeliminowania go z obrotu. Dotyczyło to wyrobów cukierniczych oraz wyrobów mięsnych.

Monitorowano wycofywanie z obrotu i utylizację środków spożywczych i przedmiotów użytku, które były przedmiotem powiadomienia w systemie wczesnego wykrywania i alarmowania o niebezpiecznej żywności RASFF, a które były dystrybuowane na naszym lokalnym rynku. Przeprowadzono 6 kontroli. Przedmiotem powiadomień były środki spożywcze, w których przekroczone były dopuszczalne zawartości badanych substancji, obecność substancji niedozwolonych, zanieczyszczenie drobnoustrojami chorobotwórczymi, jedno z powiadomień dotyczyło smoczka dla niemowląt kauczukowego z migracją N-nitrozoamin oraz substancji zdolnych do tworzenia nitrozoamin, które są bardzo niebezpieczne, gdyż mogą działać rakotwórczo, a także mutagennie, teratogennie i embriotoksycznie.

We wszystkich przypadkach przedsiębiorcy podjęli działania zgodnie z procedurami wycofywania produktów niezgodnych z wymaganiami.

OCENA STANU SANITARNEGO GRUP ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCIOWO- ŻYWIENIOWYCH

Newralgiczną kategorią obiektów, co do zagrożenia, są **zakłady produkujące żywność**, których na terenie powiatu jest **29** obiektów takich jak: automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnice koncentratów spożywczych, zakład produkcji proszku lodowego, zakłady zbożowo-młynarskie. W roku 2017 skontrolowano **13** zakładów, przeprowadzając **14** urzędowych kontroli, na podstawie których wydano **5** decyzji administracyjnych.

Na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia także gospodarstwa rolne o profilu produkcji roślinnej na cele konsumpcyjne podlegają kontroli organów Inspekcji Sanitarnej w aspekcie zapewnienia higieny na etapie produkcji, przechowywania i przewozu płodów. Do dnia 31.12.2017r zarejestrowano 1247 takich gospodarstw, z których skontrolowano 13, w tym 4 we współpracy z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) i Inspekcji Ochrony Środowiska. Przedmiotowe kontrole przeprowadzane były w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych i sanitarnych podczas uprawy, zbioru i transportu truskawek, pomidorów i czereśni. Stwierdzono zachowanie podstawowych wymagań dobrej praktyki produkcyjnej. W jednym gospodarstwie pobrano próbkę świeżej marchwi (z pola) do badań laboratoryjnych, która w zakresie przeprowadzonych badań odpowiadała wymaganiom określonym w przepisach prawa żywnościowego.

Najliczniejsza i najbardziej zróżnicowana grupa są **zakłady obrotu**. W tej grupie zarejestrowanych jest **374** obiektów: sklepy, kioski i stragany, hurtownie, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności i inne obiekty obrotu żywnością. W roku 2017 skontrolowano **100** miejsc obrotu żywnością, przeprowadzono **142** urzędowe kontrole żywności, na podstawie których wydano **30** decyzji administracyjnych. Nałożono łącznie **12** grzywnien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę **1.600,00 zł**.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny sprzętu, urządzeń,
- brak bieżącej czystości i porządku w miejscu obrotu żywnością,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia,
- uszkodzone, zniszczone, oraz starte wewnętrzne powierzchnie koszyków zakupowych,
- brak odzieży roboczej podczas obsługi klienta,
- brak zapisów z dokonanego zwrotu towaru przez klienta,
- nieopisane beczki na składowanie odpadów kategorii III,
- nieprzebraniu procedury dotyczącej postępowania z odpadami kategorii III,
- zabiegi mycia i dezynfekcji koszy zakupowych przeznaczonych min. do żywności niewystarczające, niezapewniające utrzymanie właściwego ich stanu higienicznego.

W roku 2017r. przeprowadzono **8 kontroli interwencyjnych** na wnioski od społeczeństwa, których przedmiotem była niewłaściwa jakość zdrowotna wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, w tym po terminie przydatności do spożycia oraz zły stan sanitarny sklepów spożywczych. Zasadność zarzutów uznana została w 5 przypadkach i dotyczyła tak sprzedaży produktów po terminie przydatności do spożycia, jak i złego stanu sanitarnego sklepu spożywczego.

W ramach tej grupy kontrolowano **apteki** jako punkty obrotu suplementami diety, środkami spożywczymi wzbogaconymi, żywnością specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Przedmiotem kontroli były: poprawność znakowania, prezentacji i reklamy. Dokonano oceny 17 produktów, które były zgodne z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego.

Godnym zauważenia jest fakt ciągłej poprawy stanu sanitarnego **obiektów ruchomych i tymczasowych oraz kiosków spożywczych**, co wynikać może z obowiązku rejestracji a tym samym obowiązkowej kontroli spełnienia wymagań eliminującej nieprawidłowości przed uruchomieniem oraz faktu stosowania specjalistycznych przyczep gastronomicznych. Ponadto właściciele małych miejsc obrotu muszą bardzo się starać aby przetrwać przy dużych sklepach, tak co do zapewnienia asortymentu towarów jak i warunków działalności.

Z uwagi na nieustające zagrożenie ze strony patogenów wywołujących zatrucia pokarmowe szczególnym nadzorem objęte są **zakłady żywienia**.

W 2017 r. w powiecie funkcjonowało **104** zakłady *typu otwartego: bary, restauracje, i zakłady małej gastronomii.*, z których skontrolowano **30**. przeprowadzając łącznie **30** kontroli sanitarnych. Z powodu nieprawidłowości wydano zarządzenia z krótkimi

terminami realizacji oraz wydano **9** decyzji administracyjnych i nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego kwotę **200,00** zł.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- brak bieżącej czystości i porządku w miejscu produkcji żywności,
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny wyposażenia, sprzętu i urządzeń produkcyjnych,
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny wyposażenia, sprzętu i urządzeń produkcyjnych,
- w pomieszczeniu magazynowym na regale przechowuje się przypadkowe przedmioty nie związane z produkcją razem z surowcami,
- brak higieny przechowywania środków spożywczych – artykuły spożywcze nie opakowane narażone na zanieczyszczenia brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, nieprawidłowe przechowywanie, magazynowanie,
- pomieszczenia zakładu wykorzystywane niezgodnie z ich przeznaczeniem
- brak środków do higienicznego utrzymania rąk przy umywalce w pomieszczeniu sanitarnym
- braku przykryć na pojemnikach na odpady w pomieszczeniach żywnościowych
- brak dostępu do zlewozmywaka ze względu na składowanie sprzętu produkcyjnego.

W grupie zakładów żywienia *typu zamkniętego (46)*: *stołówki w placówkach lecznictwa, oświaty i wychowania, opieki, wypoczynku i oraz inne, w tym kuchnie przy świetlicach wiejskich, jadłodajnia MOPS* . Skontrolowano **34** zakłady, przeprowadzając łącznie **35** kontroli sanitarnych. W zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego elementem kontroli była ocena sposobu żywienia (różnych formy żywienia) dzieci i młodzieży. Przeprowadzono **25** teoretycznych ocen sposobu żywienia dzieci i młodzieży, w tym 16 w placówkach szkolnych oraz 9 w placówkach przedszkolnych. Najwięcej, bo aż **12 przypadków zdyskwalifikowanych ocen było w stołówkach szkolnych** (w tym 7 w systemie cateringowym) i 1 w stołówce ośrodka szkolno-wychowawczego. Kontrole polegały na sprawdzeniu czy oferowane posiłki są produkowane zgodne z wymaganiami określonymi w przepisach prawa.

Stwierdzano błędy:

- niepodawanie co najmniej raz w tygodniu porcji ryby,
- niepodawanie co najmniej jednej porcji nasion roślin strączkowych,
- niepodawanie warzyw lub owoców w każdym posiłku

Mając na uwadze możliwość elastycznego podejścia do oceny respektowania zapisów ww. rozporządzenia w takich przypadkach wydawano zalecenia

Jakość żywienia w stołówkach szkolnych uległa więc pogorszeniu, głównie dotyczy to żywienia cateringowego, co powinno być przedmiotem zainteresowania i podjęcia odpowiednich działań przy zawieraniu umów na tego typu usługi.

Żywienie w szpitalu powiatowym realizuje zakład usług cateringowych. W 2017 r. urzędowa kontrola warunków i sposobu żywienia pacjentów nie wykazała nieprawidłowości.

W 2017 r. nie wystąpiły zbiorowe zatrucia pokarmowe w zakładach żywienia.

BEZPIECZEŃSTWO PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W 2017 r. roku nadzorowano 18 sklepów i 3 hurtownie, które wprowadzały do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (tzw. PU). Przeprowadzono łącznie 9 kontroli, w tym: 1 kontrolę interwencyjną z tytułu powiadomienia alarmowego dotyczącego zakwestionowanego przedmiotu użytku (smoczki) zgłoszony w systemie RASFF do wycofywania z obrotu handlowego oraz 8 kontroli zgodności warunków wprowadzania PU do obrotu. W ramach zintegrowanego systemu badania żywności pobrano do badań laboratoryjnych 3 próby przedmiotu użytku, które odpowiadały wymaganiom określonym w przepisach prawa.

BEZPIECZEŃSTWO KOSMETYKÓW

W 2017 r. roku nadzorowano 1 zakład produkcji i 2 hurtownie wprowadzające do obrotu kosmetyki, a także 5 sklepów z dominującą sprzedażą produktów kosmetycznych. Przeprowadzono łącznie 6 kontroli. W zakładzie produkcji przeprowadzono inspekcję w zakresie oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego i dokumentacji kosmetyku z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawa, oceny warunków produkcji oraz pobrano próby do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Zarówno ocena znakowania jak i badanie kosmetyku w kierunku mikrobiologicznym dały wyniki poprawne.

W punktach obrotu ukierunkowano kontrole na produkty przeznaczone dla dzieci oraz wybielacze do zębów. W trakcie kontroli przeprowadzono ocenę kosmetyków w zakresie oznakowania opakowań jednostkowych, w tym 5 kosmetyków dla dzieci i 5 past wybielających do zębów. We wszystkich przypadkach przeprowadzona ocena zgodności oznakowania opakowania jednostkowego kosmetyku z wymaganiami prawnymi nie wykazała nieprawidłowości. Nie stwierdzono stosowania substancji niedozwolonych.

Podsumowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, przedmiotów użytku i kosmetyków

Stan sanitarny obiektów produkujących i wprowadzających do obrotu żywność lub materiały do kontaktu z żywnością i kosmetyki na terenie powiatu nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, jednakże stwierdzone w czasie kontroli niezgodności, z największą częstotliwością występujące w zakładach obrotu i żywieniu otwartym, oraz wprowadzone na rynek produkty spożywcze i wyroby do kontaktu z żywnością niespełniające wymagań, mogły potencjalnie spowodować skutki zdrowotne u określonej grupy konsumentów.

Brak przypadków ognisk zatruc pokarmowych w zakładach żywienia zbiorowego na terenie odpowiedzialności PPIS w Mogilnie wskazuje na prawidłowy nadzór sanitarny i działania prewencyjne, ale także wszystkim większą dbałość o bezpieczeństwo klienta i wzrastającą świadomość podmiotów odpowiedzialnych.

III.5. OCENA ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I UCIAŹLIWYMI W ŚRODOWISKU PRACY

W 2017 r. w ewidencji PPIS w Mogilnie wpisane były **224** zakłady pracy, które zatrudniały **3775** pracowników, i w których występują czynniki szkodliwe i uciążliwe; skontrolowano 46 zakładów przeprowadzając w nich 63 kontrole. Większość nadzorowanych zakładów to mikro-przedsiębiorstwa (126), w których zatrudniano do 50 pracowników, najczęściej w liczbie kilku do kilkunastu osób. Zakłady te prowadziły działalność w zakresie: mechaniki pojazdowej, usług dla ludności (zakłady pogrzebowe, kosmetyczne, fryzjerskie, hotele, zakłady żywienia), stolarstwa, drobnego przemysłu spożywczego, sprzedaży hurtowej materiałów budowlanych, transportu, ślusarstwa, ochrony zdrowia oraz szkolnictwa.

Przedmiotem kontroli w 2017r. była realizacja przez pracodawców przepisów prawnych dotyczących: ogólnych i szczegółowych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, badań profilaktycznych pracowników, szkoleń pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, pomiarów środowiska pracy, oceny ryzyka zawodowego, ochrona pracowników przed działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, które mogą prowadzić do powstania chorób zawodowych.

W efekcie przeprowadzonych kontroli wydano **15 decyzji** w celu wyegzekwowanie poprawy warunków pracy i eliminację występujących zagrożeń: w 4 przypadkach branży drzewnej, budowlanej i ślusarstwa wydano nakazy dotyczące przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy; w 9 przypadkach w branżach: spożywczej, ślusarskiej, gospodarowania odpadami i odprowadzania ścieków, handlowo-usługowej, zarządzania nieruchomościami nakaz dotyczył zaktualizowania bądź przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego; w 2 przypadkach w zakładach specjalizujących się w produkcji drzewnej oraz budowlanej nakaz dotyczył opracowania i wdrożenia programu działań technicznych i organizacyjnych, mających na celu zmniejszenia narażenia pracowników na hałas; w 2 przypadkach w branży drzewnej oraz spożywczej stwierdzono zły stan sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.

Szkodliwymi czynnikami są niektóre substancje i mieszaniny chemiczne, rakotwórcze włókna azbestu, pyły o określonej strukturze i składzie, hałas, drgania mechaniczne i promieniowanie optyczne, których szkodliwy wpływ ujawnia się po przekroczeniu normatywów stężeń lub natężeń, a także czynniki biologiczne. Czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy należy monitorować: przeprowadzić badania, dokonać oceny ryzyka, zapoznać z ryzykiem pracowników i zastosować właściwe środki zmniejszające ryzyko. Pracownik narażony jest również na czynniki uciążliwe jak sposób wykonywania pracy i stres oraz niebezpieczne jak np. upadki, porażenia prądem, których oddziaływanie należy minimalizować. 1.

Sprawowanie nadzoru nad warunkami pracy i ochroną pracowników narażonych na czynniki szkodliwe i uciążliwe oraz wydawanie zaleceń w celu wyegzekwowania poprawy skutkuje na przestrzeni lat zmniejszeniem występowania negatywnych skutków zdrowotnych, a tym samym zmniejszeniem liczby postępowań w sprawach o stwierdzenie choroby zawodowej. W 2017 r. były 2 takie przypadki – choroba narządu głosu u nauczycieli spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym (2016 r. – 1 przypadek, 2015 r. – 1 przyp., 2014 r. – 2 przyp., 2013 r.- 4 przyp., 2012 r. – 1 przyp., 2011 r.- 2 przyp.).

Nadzór nad obrotem i stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych

W zakresie tym przeprowadzono łącznie 7 kontroli w 6 miejscach obrotu substancjami i mieszaninami chemicznymi, w tym biobójczymi, oraz w 1 zakładzie pracy, w którym stosuje się chemikalia do produkcji. W zakresie obrotu chemikaliami kontroli poddano produkty znajdujące się w obrocie handlowym, a zakres kontroli obejmował poprawność klasyfikacji produktów ze względu na ilości substancji, poprawność zwrotów bezpieczeństwa i prawidłowość oznakowania.

Ocenie poddano produkty: podpałka do grilla, olej do pochodni, etanol, odrdzewiacz i odtłuszczacz do stali i żeliwa, płyn do usuwania pleśni i grzybów oraz biobójczy dla gryzoni. Kontrole wykazały nieprawidłowości polegające na:

- brak wymaganych informacji, które należy umieścić w kartach charakterystyki (np. nie podano kontaktu telefonicznego do służb powiadamianych w nagłych przypadkach, podano nieprawidłowy identyfikator mieszaniny, część informacji nie była wypełniona w języku polskim),
- nieprawidłowości w oznakowaniu produktu (np. brak wymaganych zwrotów wskazujących środki ostrożności lub zwrotów określających rodzaj zagrożenia, nie umieszczenie odpowiedniego piktogramu (znaku) określającego rodzaj zagrożenia, nienormatywna wielkość piktogramu .
- nieprawidłowa klasyfikacja produktu.

Sprawy z nieprawidłowościami, z uwagi na siedzibę producentów produktów poza powiatem mogileńskim, przekazano właściwym miejscowo państwowym powiatowym inspektorom sanitarnym. Z uwagi na pojedyncze sztuki w obrocie, które zostały natychmiast usunięte lub zabrane do zużycia przez posiadaczy, nie wszczynano procedury wycofania z obrotu.

W 2017 r., we współpracy z laboratorium WSSE w Bydgoszczy dokonano pomiarów na 2 stanowiskach pracy w zakładzie produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych. Kontrola wykazała przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń styrenu na sprawdzanych stanowiskach pracy. Zostało wszczęte postępowanie w celu ustalenia obowiązku usunięcia nieprawidłowości higieniczno-zdrowotnych .

Ze względu na rakotwórcze **działanie włókien azbestu** prace związane z jego usuwaniem są szczególnie niebezpieczne , a pracownicy narażeni na azbest podlegają szczególnej ochronie. Prace takie winny przebiegać przy odpowiednim zabezpieczeniu. Prace takie stanowią także niebezpieczeństwo dla osób przebywających w pobliżu. Firmy upoważnione do przeprowadzania prac z azbestem lub zawierającymi go wyrobami muszą być odpowiednio przygotowane, a warunki pracy, co do narażenia na włókna azbestu monitorowane. W 2017 r. zaplanowano kontrolę warunków pracy w firmie zajmującej się usuwaniem, zabezpieczaniem i transportem wyrobów zawierających azbest, która znajduje się w wykazie Starosty Mogileńskiego. W trakcie kontroli ustalono, że kontrolowana firma obecnie jak i w ostatnich kilku latach nie prowadziła prac związanych z usuwaniem lub zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Pracodawca nie zapewnił pracownikowi szkolenia okresowego w dziedzinie bhp oraz nie oszacował i nie udokumentował ryzyka zawodowego na stanowisku pracy oraz nie zapoznał zatrudnionego pracownika z ryzykiem zawodowym. Wszczęto postępowanie administracyjne, które skutkowało usunięciem nieprawidłowości.

Problem **narażenia na zapylenie** dotyczy głównie przetwórstwa spożywczego, przemysłu drzewnego i branży metalowej. W roku 2017 stwierdzono przekroczenia w zakresie zapylenia w dwóch kontrolowanych zakładach branży spożywczej (produkcja

mączki ziemniaczanej) oraz drzewnej (pyły drewna z wyjątkiem drewna twardego), a w zakładzie produkującym maszyny rolnicze stwierdzono niezachowanie częstotliwości badań zaplenia; wydano decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości

Narażenie na hałas jest powszechne, w szczególności w przemyśle drzewnym, produkcji materiałów budowlanych, branży spożywczej i metalurgicznej. Pracownicy są chronieni poprzez wydzielenie stref ochronnych, rotacje na stanowiskach pracy, zaopatrzenie w ochronniki słuchu. W przypadku przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu pracodawcy mają obowiązek opracowania i wdrożenia programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia tego narażenia. W 2017 r. w 3 zakładach pracy, spośród kontrolowanych w tym obszarze, stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu, w tym w 1 przypadku nie opracowano programu ochronnego. W dwóch przypadkach wydano decyzje nakazujące w celu wyegzekwowania dostatecznej ochrony zdrowia pracowników przed ponadnormatywnym hałasem. W dwóch przypadkach, w zakładzie produkującym maszyny rolnicze oraz w zakładzie produkcji materiałów budowlanych stwierdzono niezachowanie częstotliwości badań i pomiarów czynników szkodliwych (hałasu).

W roku 2017 nie kontrolowano zakładów wyłącznie w zakresie narażenia pracowników na **drżania mechaniczne**, jednakże w skontrolowanych zakładach w ocenach ryzyka wykazywane było zagrożenie ze strony stosowanych narzędzi wibrujących, gdzie wibracje są czynnikiem roboczym: szlifierki, wiertarki, zagęszczarki, pilarki, inne narzędzia pneumatyczne i udarowe. Występuje także narażenie na drżania o działaniu ogólnym, co dotyczy kierowców, operatorów maszyn budowlanych i drogowych. Dotychczasowy nadzór nad tymi zakładami wykazywał, że dla ochrony miejscowej stosowane są rękawice antywibracyjne i właściwy nadzór techniczny nad sprawnością narzędzi, a w przypadku ochrony ogólnej wibrochronne podesty i amortyzatory.

W roku 2017 r. nie planowano kontroli w zakresie ochrony zdrowia pracowników przed szkodliwym działaniem **promieniowania optycznego**. Jak jednak wskazują wyniki dotychczasowego nadzoru, na terenie powiatu w 1 zakładzie stosowane jest laserowe ciecie metalu; wiązka promieniowania jest osłonięta i praca przy tym urządzeniu jest bezpieczna. Z promieniowaniem optycznym mają do czynienia zakłady stosujące procesy spawalnicze; stosowane są w nich ochrony indywidualne oczu i twarzy oraz odzież ochronna: rękawice, fartuchy, obuwie

W zakresie narażenia na **czynniki biologiczne** przeprowadzono 20 kontroli w 17 zakładach branży rolniczej, spożywczej, oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, usługowej, szkolnictwa oraz w zakładach leczniczych. Biorąc pod uwagę aspekt czynników biologicznych w środowisku pracy należy zwrócić uwagę, że na przełomie lat 2009 / 2010 wyraźny był wzrost przypadków chorób zawodowych powstałych w wyniku narażenia pracowników na czynniki biologiczne w branży leśnej oraz w rolnictwie. W roku 2013 na terenie powiatu mogileńskiego stwierdzono 1 przypadek - u pracownika branży leśnej, natomiast w latach 2014 - 2017 nie zgłoszono ani jednego takiego przypadku.

Przeprowadzono kontrole w 4 zakładach zajmujących się oczyszczaniem ścieków. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych,
- brak planu postępowania na wypadek awarii z udziałem szkodliwego czynnika biologicznego zaklasyfikowanego do 3 grupy zagrożenia,

- brak oceny ryzyka zawodowego (np. brak ocen na wszystkich stanowiskach,
- nie zapoznanie z ryzykiem pracowników,
- nie uwzględnienie wszystkich występujących czynników biologicznych i chemicznych w ocenie ryzyka .

W jednej z powyższych spraw dotyczących oczyszczalni ścieków, na skutek rozbieżnych stanowisk PPIS oraz pracodawcy, co do zakresu sporządzonej oceny ryzyka zawodowego, w której pracodawca, w ocenie tutejszego organu PIS, powinien uwzględnić narażenia na wirusy zapalenia wątroby, PPIS wystąpił do kierownika Krajowego Punktu Informacyjnego ds. Czynniki Biologicznych o opinię co do zakresu i rodzaju czynników biologicznych, które należy rozpatrzeć w ocenie ryzyka zawodowego na stanowiskach oczyszczalniach ścieków. Opinia Krajowego Punktu Informacyjnego ds. Czynniki Biologicznych potwierdziła, że stanowisko przedstawione w sprawie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mogilnie jest słuszne a ocena ryzyka przygotowana przez pracodawcę jest niepełna i powinna zostać rozszerzona według wskazówek PPIS. W związku z powyższym wydano decyzje ustalającą obowiązki.

W 2017r. kontrolą objęto również zakłady pracy związane z wywozem odpadów i transportem ścieków oraz punkty selektywnej zbiórki odpadów. W jednym zakładzie stwierdzono, że część pracowników wykonujących pracę na stanowisku związanym z wywozem odpadów i ścieków nie zapoznano z ryzykiem zawodowym. W innym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości w ocenie ryzyka zawodowego polegające na nie uwzględnieniu wszystkich czynników chemicznych i biologicznych jakie są wysoce prawdopodobne w tym środowisku pracy. W obydwu przypadkach wydano decyzje ustalające obowiązki usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Od 2010 r. PIS sprawuje nadzór nad produkcją i wprowadzeniem do obrotu **środków zastępczych (dopalaczy)**. Działalność PPIS w Mogilnie w zakresie nadzoru nad dopalaczami , z uwagi na brak zidentyfikowanych punktów obrotu lub produkcji substancji czy wyrobów mogących być z dużym prawdopodobieństwem środkami zastępczymi, polega przede wszystkim na działalności profilaktycznej i edukacyjnej w różnych środowiskach oraz na informowaniu i inicjowaniu działań samorządów, dyrekcji placówek oświatowych, innych służb, a także stowarzyszeń na rzecz walki z dopalaczami. Z uwagi na nielegalność procederu produkcji i sprzedaży dopalaczy i zawałuowane sposoby ich nabywania przez uzależnionych, skuteczność działań PIS jest możliwa przy współpracy z Policją.

W ramach akcji kontrolnej, którą przeprowadzono w czerwcu we współpracy z policją wytypowano 5 obiektów do kontroli; skontrolowano 4, gdyż jeden obiekt zaprzestał działalności. Na terenie powiatu mogileńskiego, poza Przyjezierzem, nie działają kluby nocne i dyskoteki, jednak monitorowana jest sytuacja w wybranych lokalach: pizzeriach i pubach. Tego typu zatem obiekty wytypowano. W żadnym nie stwierdzono produktów, co do których mogło zachodzić podejrzenie, iż mogą być środkami zastępczymi lub innymi psychoaktywnymi. Z uwagi na trudności w nadzorze nad dopalaczami konieczne są zmiany w prawie, które kary administracyjne zamienia na wyroki sądowe. Jest gotowy nowy projekt ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Z przygotowanego przez Ministerstwo Zdrowia projektu nowelizacji wynika, że za samo posiadanie dopalaczy w najlepszym przypadku grozić będzie grzywna, a w najgorszym (gdy będą to znaczne ilości substancji) - pozbawienie wolności do trzech lat. Ministerstwo Zdrowia chce też znacznie surowiej niż dzisiaj karać za sprzedaż zakazanych substancji psychoaktywnych. Grozić ma za to do 12 lat więzienia. Za nakłanianie małoletniego do spożycia takiej substancji będzie można trafić za kratki na osiem lat, a jeśli zrobi się w to w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, kara urośnie do 10 lat.

Podsumowanie nadzoru w zakresie prewencji chorób zawodowych

Mimo poprawy warunków technicznych w zakładach, podobnie jak w poprzednim roku sprawozdawczym, w 2017 r. zauważono, że najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami było nie zachowanie częstotliwości badań i pomiarów środowiska pracy, która jest ściśle określona w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Zauważono także, iż najczęściej problemów mają pracodawcy w ocenie ryzyka zawodowego z określeniem narażenia na czynniki biologiczne.

Sprawowanie nadzoru nad warunkami pracy i ochroną pracowników narażonych na czynniki szkodliwe i uciążliwe przyczyniło się w ostatnich latach do ograniczenia występowania zaledwie pojedynczych przypadków chorób zawodowych.

III.6. OCENA WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH W PROCESIE NAUCZANIA, WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2017 r. na terenie powiatu mogileńskiego funkcjonowały 94 placówki wychowania, nauczania i wypoczynku dzieci i młodzieży, z których skontrolowano 64, przeprowadzając 76 kontroli. W obiektach przebywało łącznie 6257 uczniów i wychowanków.

Oceniając warunki pobytu i nauki brano pod uwagę warunki sanitarne, wyniki badań środowiska szkolnego, infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, opiekę medyczną, dożywianie, zapewnienie uczniom warunków do utrzymania higieny, zapewnienie uczniom pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Oceniano również meble edukacyjne i sprzęt sportowy pod względem posiadania certyfikatów lub atestów.

W 2017 roku **zły stan techniczny** budynków stwierdzono w 3 na 64 skontrolowanych placówek (4,69%), m.in. z uwagi na stolarkę okienną (SP Markowice, SP Wronowy, SP Stodoły). Usunięcie ww. nieprawidłowości dyrekcje przewidziały w opracowanych w 2012 roku planach poprawy stanu sanitarno-technicznego placówek i są one, systematycznie aczkolwiek powoli, realizowane.

W czasie kontroli przeprowadzonej w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Strzelnie stwierdzono brak dostosowania obiektu dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

W 2017 r. nastąpiła poprawa w zakresie:

1. warunków sanitarno – higienicznych i technicznych poprzez:

- 1) wybudowanie drenażowej oczyszczalni ścieków przy SP w Wylatowie
- 2) zakończenie rozbudowy SP w Jeziorach Wielkich,
- 3) wymianę części urządzeń sanitarnych na parterze w SP w Gębicach - dostosowanie ich dla dzieci z oddziału przedszkolnego,
- 4) remonty m.in. w: SP nr 2 w Mogilnie, SP w Szczepanowie, SP w Parlinie, SP w Jeziorach Wielkich, SP w Rzeszynie, SP w Strzelcach, SP we Wszedniu, SP w Markowicach oraz w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych w Padniewie, Dąbrowie i w Strzelnie,

- 5) wybudowanie w SP we Wszedniu i zmodernizowanie w SP nr 3 w Mogilnie podjazdów dla osób niepełnosprawnych,
- 6) dostosowanie urządzeń sanitarnych dla uczniów klas pierwszych szkół podstawowych w związku z przekształceniem gimnazjów w Mogilnie i w Strzelnie w szkoły podstawowe;

2. *warunków mikroklimatu poprzez:*

częściową wymianę stolarki okiennej w SP Markowicach i SP Ciechrzu.;

3. *ergonomii poprzez:* zakupienie mebli edukacyjnych z certyfikatami m. in. w oddziale przedszkolnym w Dąbrówce, w przedszkolu nr 2 w Strzelnie, w ZS-P w Padniewie, SP nr 3 w Mogilnie, SP Gębicach, SP Szczepanowie, SP Parlinie, oraz do pracowni komputerowych w PSP w Jeziorach Wielkich i PSP w Wójcinie;

4. *warunków do uprawiania sportu i zajęć wychowania fizycznego poprzez:* zakończenie budowy boiska wielofunkcyjnego i placu zabaw przy szkole podstawowej w Szczepanowie.

Na terenie powiatu mogileńskiego nadal funkcjonuje kilka placówek, które nie posiadają sali gimnastycznej lub zastępczej, nie posiadają także boiska. Są to: SP Strzelce, SP w Jeziorach Wielkich oraz Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Upośledzonej Umysłowo w Strzelnie. Niewystarczającą infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego posiadają również SP nr 2 i SP nr 3 w Mogilnie.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów w 96 oddziałach w 26 placówkach stwierdzono, że **zestawienie mebli było zgodne z zasadami ergonomii**. W zakresie bezpieczeństwa wyposażenia 10 spośród 30 skontrolowanych placówek w 100% było wyposażonych w meble edukacyjne z certyfikatami, a pozostałe w 25% - 80%.

Poprawy wymaga zaopatrzenie w sprzęt i wyposażenie sportowe, gdyż zaledwie 7 spośród 30 skontrolowanych placówek miało do dyspozycji atestowany w 100% sprzęt i wyposażenie sportowe, a pozostałe w 25-50 %.,

Przechowywania i zabezpieczenia odczynników chemicznych w pracowniach było prawidłowe, zgodne z przepisami dotyczącymi chemikaliów.

Sytuacja w zakresie **warunków do wykonywania świadczeń profilaktycznej opieki zdrowotnej** przez pielęgniarki i higienistki szkolne nie uległa poprawie w 2017 r. Opieka pielęgniarska zapewniona jest we wszystkich placówkach, ale tylko 7 placówek posiada gabinet profilaktycznej opieki medycznej. W placówkach, które nie posiadają takich gabinetów pielęgniarki wykorzystują pokoje dla nauczycieli, sale lekcyjne i gabinety dyrektorów.

W zakresie zapewnienia uczniom **miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów** szkolnych skontrolowano 19 placówek ; warunki takie stworzono, jednak z możliwości tej korzystają jedynie dzieci najmłodsze. Badania wykazały nadmierne obciążenie uczniów ciężarem tornistrów; możliwość ograniczenia tych przeciążeń wymaga utworzeniem takich przechowalni we wszystkich placówkach

W 19 jednostkach skontrolowano **dożywianie uczniów**, które jest finansowane przez opiekę społeczną, rodziców lub sponsorów. Wydawano ciepłe posiłki w 7 przypadkach

przygotowywane na miejscu, w 12 przypadkach dowożone w formie cateringu., Z posiłków dofinansowanych przez opiekę społeczną korzystało 491 uczniów. Napój dostępny dla wszystkich uczniów wydawało 100 % skontrolowanych placówek, z czego , wg oświadczenia dyrektorów, skorzystało 3702 uczniów . Należy zwrócić uwagę, na **konieczność zainteresowania dyrektorów szkół jakością posiłków cateringowych i żywności sprzedawanej w szkolnych sklepikach** w aspekcie spełnienia wymagań rozporządzeniu Ministra Zdrowia obowiązującego od dnia 1 września 2016r w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154) z uwagi na opisane w części III.4. nieprawidłowości w tym zakresie.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W czasie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu mogileńskiego zorganizowano **43** turnusy , z których skontrolowano **25**, a wypoczywało na nich **1341** uczestników z terenu kilku województw. W okresie zimowego wypoczynku zorganizowano **6** turnusów, z których skontrolowano **3**, a wypoczywało na nich **106** uczestników. Organizacja wszystkich turnusów zgłoszona była do Kuratorium Oświaty. We wszystkich obiektach uczestnikom zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku oraz opiekę medyczną.

Podsumowanie nadzoru w zakresie higieny dzieci i młodzieży

1. Przeprowadzone w 2017 roku w placówkach remonty oraz wymiana mebli edukacyjnych, sprzętu i wyposażenia wpłynęły na poprawę warunków nauczania i wychowania dzieci i młodzieży, lecz nadal należy działać w kierunku pełnego zaopatrzenia placówek w ergonomiczne meble, bezpieczny sprzęt i urządzenia sportowe.
2. Dyrektorzy szkół powinni zapewnić odpowiednią jakość posiłków cateringowych i żywności sprzedawanej w szkolnych sklepikach w aspekcie spełnienia wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia (Dz.U. z 2016r, poz. 1154).
3. Należy podjąć działania w kierunku obniżenia ciężaru tornistrów noszonych przez uczniów szkół podstawowych.

III.7. OCENA STANU SANITARNY PLACÓWEK MEDYCZNYCH ORAZ BEZPIECZEŃSTWO ŚWIADCZENIA USŁUG MEDYCZNYCH

Wyniki nadzoru

W 2017 r. na terenie powiatu usługi medyczne świadczyły następujące formy podmiotów leczniczych, będące pod nadzorem PPIS w Mogilnie:

I. Przedsiębiorcy działający jako:

1. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, w tym :
– świadczące usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (7),

- świadczące usługi z zakresu opieki specjalistycznej specjalistycznym (8):
stomatologiczne, okulistyczne rehabilitacyjne, opieki paliatywnej w domu
pacjenta,

2. Poradnia Stomatologiczna (1).

3. Prywatne indywidualne praktyki lekarskie (29):

II. Spółki prawa handlowego:

1. „Centrum Dializa II” sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu – prowadząca stację dializ
przy szpitalu w Strzelni,

2. „Vitalabo” Laboratoria Medyczne sp. z o.o. w Bydgoszczy- prowadząca punkt
pobrań prób do analiz w Mogilnie.

III. Jednostka samorządowa Zakład Aktywności Zawodowej w Przyjezierzu.

Nadzór sanitarny w placówkach SP ZOZ w Mogilnie sprawuje Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy.

W 2017r., w obiektach, w których działały podmioty lecznicze nadzorowane przez
PPIS w Mogilnie przeprowadzono łącznie **36 kontroli**, w czasie których oceniano ich stan
sanitarno-techniczny, rozwiązania w zakresie przechowywania i usuwania odpadów a w
szczególności gospodarowanie niebezpiecznymi odpadami medycznymi, postępowanie w
zakresie zapobiegania rozprzestrzenianiu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości kwalifikujących do wszczęcia postępowania
administracyjnego w tym zakresie.

Jednym z groźniejszych skutków nie zachowania reżimu sanitarnego są
krwiopochodne zakażenia wirusami zapalenia wątroby typu B i C. Istotna jest także
ochrona przed zagrożeniami ze strony innych czynników biologicznych, w tym tzw.
alarmowych, które charakteryzują się wysoka lekoopornością. Obowiązki podmiotów
leczniczych w zakresie zapobiegania zakażeniom związanym z udzielaniem świadczeń
zdrowotnych oraz innymi czynnościami, w trakcie wykonywania których dochodzi do
naruszenia ciągłości tkanek ludzkich regulują przepisy rozdziału 3 ustawy z dnia 5 grudnia
2008r o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz.U z 2016r,
poz. 1866). Kierownicy placówek systematycznie prowadzili kontrole wewnętrzne w
obszarze działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Dokonali oceny
ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,
opracowali i wdrożyli procedury dezynfekcji i mycia powierzchni, sprzętów i wyposażenia,
postępowania w przypadku skażenia materiałem biologicznym. Dobór preparatów do
dezynfekcji w placówkach był prawidłowy. Wszystkie podmioty wytwarzające
niebezpieczne odpady medyczne podpisały umowy na ich odbiór i utylizację z
profesjonalnymi firmami i uzyskiwali potwierdzenia ich termicznego unieszkodliwienia.

Steryлизację we własnym zakresie prowadzi 15 podmiotów o zakresie świadczeń
stomatologicznych, Pozostałe zlecają sterylizację lub korzystają ze sprzętu jednorazowego
bądź nie używają sprzętu sterylonego do udzielania świadczeń (rehabilitacyjne,
niezabiegowe).

W 2017r nie zgłoszono żadnego przypadku zakażenia zawodowego związanego z
udzielaniem świadczeń zdrowotnych, prowadzono jedynie nadzór nad kilkoma
pielęgniarkami mającymi zawodowy kontakt z chorymi na gruźlicę.

Bardzo dobrze przedstawia się stan techniczny i wyposażenie w zasadzie wszystkich
nadzorowanych przez PPIS w Mogilnie placówek; wszystkie dostosowane są do wymagań
rozporządzenia Ministra Zdrowia, które należało spełnić do końca 2017 r.

Wnioski

Stan bezpieczeństwa świadczeń medycznych poprzez realizowanie wymaganych procedur jest weryfikowany w ramach kontroli wewnętrznej przez kierownictwo podmiotów leczniczych oraz kontrole PIS; w 2017r nie stwierdzono poważnych zagrożeń. Opinia ta dotyczy wyłącznie placówek nadzorowanych przez PPIS w Mogilnie.

IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE ZAKAŻEŃ I CHORÓB ZAKAŹNYCH

Zachorowalność na wybrane jednostki chorobowe

W 2017 r. zgłoszono 508 przypadków podejrzeń lub zachorowań na choroby zakaźne oraz dodatnich wyników badań laboratoryjnych w kierunku chorobotwórczych czynników biologicznych, z których 327 zarejestrowano, a w 53 przypadkach pacjentów hospitalizowano. Statystyka ta nie obejmuje grypy i zachorowań grypopodobnych, których zgłoszono 15194 przypadków.

Używany poniżej skrót „wsp.” oznacza współczynnik zapadalności w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców, dla umożliwienia przeprowadzenia analizy porównawczej. Ludność powiatu wg danych GUS na dzień 30.06.2017 r. wynosiła 46135 osób.

Spośród zarejestrowanych przypadków 207 to **ospa wietrzna**; większość, bo 141 to chore dzieci w wieku 3-7 lat, a więc przebywające na co dzień w skupiskach przedszkolnych i szkolnych, gdzie łatwo o zakażenie.

Zachorowania na **grypę i schorzenia grypopodobne** rejestruje się łącznie z powodu na zbliżony obraz kliniczny i nie stosowanie powszechnej diagnostyki (koszty i słaba dostępność). Zapadalność na grypę w 2017 r. była niższa niż w 2016 r. (odpowiednio wsp. 2017 r.- 32970,98, 2016 r. – 35985,60), jednakże odsetek chorych dzieci do lat 14 był wyższy w 2017 r. (65,3%) niż w 2016 r.(42,7%). Zarejestrowano tylko 1 potwierdzony badaniem laboratoryjnym przypadek grypy (wsp. 2,17) u osoby dorosłej. W 2017r. placówka uczestnicząca w programie nadzoru nad grypą SENTINE Przychodnia SP ZOZ w Mogilnie, pomimo przypomnień, nie przekazała do badań wirusologicznych ani jednego wymazu z gardła i nosa. Podjęto działania w celu wyegzekwowania tego u zadeklarowanych uczestników SENTINEL jak też w celu pozyskania nowych.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie **chorób objętych programem szczepień** ochronnych na terenie powiatu mogileńskiego jest bardzo dobra, gdyż w 2017 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowań na odrę, różyczkę, poliomyelitis, tężec i chorób wywołane przez bakterię *Haemophilus influenzae* typ b, a tylko pojedyncze zachorowania na świnkę (3) i różyczkę (2).

Także zarejestrowano pojedyncze przypadki (od 1-3) **zakażeń i zatruc pokarmowych bakteryjnych**. Natomiast gorsza niż w 2016 r. była sytuacja co do **wirusowych zakażeń jelitowych**, których zarejestrowano aż 31, w tym większość wywołanych było przez rotawirusy(20), a następnie norowirusy (8). Spośród wszystkich 31 przypadków 16 wystąpiło u dzieci do lat 2.

Skuteczny nadzór nad nosicielami wirusów zapalenia wątroby, zapewnienie bezpieczeństwa świadczeń zdrowotnych i innych usług z naruszeniem ciągłości powłok skóry (kosmetyczne i tatuażu) sprawiają, że mamy korzystną sytuację w zakresie wszczepiennych postaci żółtaczek (**WZW B i WZW C**). W 2017 r. zarejestrowano pojedyncze przypadki WZW (typ B – 3, typ C -2). Podobnie w liczbie łącznej było w 2016 r. ((typ B – 1, typ C -4). Sumaryczna zapadalność w 2017 r. na obydwa typy żółtaczek w naszym powiecie była dużo niższa (wsp. 10,85) niż w województwie (wsp. 30,92).

Nadzór nad **gruźlicą**, w związku z nowelizacją ustawy o PIS w 2012 r., sprawuje od 2013 r. bezpośrednio na terenie powiatu PPIS. W ramach tego monitoruje cały przebieg procesu zwalczania we współpracy z jednostkami leczniczymi , w tym obejmuje indywidualnym nadzorem osoby ze styczności z chorym na gruźlicę . W 2017r. jak i w 2016r. na gruźlicę zachorowały 3 osoby. Zachorowały osoby w wieku 51, 74 i 85 lat. Bardzo ważną rolę w zapobieganiu szerzenia się gruźlicy odgrywa odpowiednio wczesne zdiagnozowanie choroby i natychmiastowe leczenie chorego oraz nadzór nad osobami z otoczenia chorego. Niestety, osoby z kontaktu z gruźlicą z oporem poddają się diagnostyce, a tym samym są potencjalnym zagrożeniem dla innych. Ostatnie przypadki dotyczą środowiska trudnego na wsi, dlatego niezbędna jest tu pomoc opieki społecznej w zapewnieniu środków na dojazdy do diagnostyki i lekarza. Już w 2018 r. na osoby te wydano decyzje nakazowe.

Zgłoszono 64 przypadki **pokaśań przez zwierzęta**, w wyniku, których 4 osoby z braku możliwości obserwowania zwierzęcia, skierowano na szczepienia przeciwko wścieklicznie. Nastąpił ponad 2 -krotny spadek takich przypadków w porównaniu do 2016r.

W 2017 r. do PSSE nie wpłynęło żadne zgłoszenie przypadku **chorób szczególnie niebezpiecznych**, zawleczonych z innych krajów ani zdarzeń stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Od wielu lat na terenie powiatu mogileńskiego nie wystąpiły zachorowania na **WZW A**, w następstwie tego brak jest odporności wśród mieszkańców w szczególności małych dzieci, młodzieży i młodych osób dorosłych, którzy nigdy kontaktu z wirusem nie mieli i nie wytworzyli w związku z tym odporności. Obecnie sytuację w Polsce można uznać za epidemiczną co do WZW A, ponieważ zachorowania były notowane na terenie innych powiatów naszego województwa – łącznie w 2017 r. zarejestrowano 107 przypadków (wsp. 5,14.) Z uwagi na brak populacyjnej odporności niewykluczone jest , że w 2018 r. może powrócić choroba, o której zapomnieliśmy.

Najskuteczniejszą formą profilaktyki WZW A są szczepienia ochronne, które są szczepieniami zalecanymi. Wytworzenie przeciwciał po szczepieniu, występuje u prawie 100% osób zaszczepionych, a odporność po szczepieniu jest wieloletnia. Szczepienie **p/WZW A zalecane** są osobom:

- wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności WZW typu A,
- zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących do tego celu,
- z przewlekłą chorobą wątroby lub chorym na hemofilię.

Sytuacja w zakresie szczepień ochronnych

Dobra sytuacja zdrowotna w zakresie chorób zakaźnych zawdzięczamy min. skutecznemu nadzorowi epidemiologicznemu oraz dobrze realizowanym przez świadczeniodawców obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

Najważniejszym celem zdrowotnym profilaktycznych szczepień ochronnych jest zapobieganie określonemu zakażeniu lub chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby, a także zbudowanie odporności populacyjnej.

W powiecie mogileńskim szczepienia ochronne w 2017r. prowadzone były w 10 punktach szczepień dla dzieci i młodzieży, w oddziale noworodkowym oraz w gabinecie zabiegowym udzielającym świadczeń w zakresie profilaktyki poekspozycyjnej oraz Ambulatorium przy Szpitalu w Strzelnie.

W 2017r. na terenie powiatu mogileńskiego szczepieniom obowiązkowym podlegało 8812 dzieci i młodzieży. Wykonanie szczepień było na wysokim poziomie i w przypadku szczepień rocznikowych wynosiło od 94,79 do 97,59 %. Także szczepienia przeciw błonicy i tężcowi u osób w 19 roku życia wykonano na poziomie 86,36%, co jest trudne do osiągnięcia z uwagi na migrację wewnętrzną młodzieży, a także wyjazdy zagraniczne

Ponadto w 2017r. u 399 osób (2016r. - 341 osób) wykonano szczepienia przeciw tężcowi ze wskazań indywidualnych z powodu ekspozycji na zakażenie przy zranieniach

Na koniec 2017r. na liście uporczywie uchylających się od szczepień było 23 rodziców 16-tu dzieci. W 2016r. liczba ta była większa o 1 osobę dorosłą. W 2017r. nie można było podjąć konkretnych działań wobec rodziców z uwagi na sprawy w toku postępowań odwoławczych, nie wskazanie nowego świadczeniodawcy celem umożliwienia zweryfikowania prowadzenia szczepień (częste przenoszenie się do POZ poza obszar powiatu)

W zakresie szczepień zalecanych sytuacja w naszym powiecie w 2017 r. przedstawiała się następująco:

- p/ospie wietrznej zaszczepiono 33 dzieci,
- p/Streptococcus pneumoniae zaszczepiono 105 dzieci i 3 osoby dorosłe,
- p/Neisseria meningitidis zaszczepiono 45 dzieci, 2 osoby dorosłe,
- p/ko biegunce rotawirusowej zaszczepiono 72 dzieci,
- p/ko kleszczowemu zapaleniu mózgu zaszczepiono 3 dzieci, 2 osoby dorosłe
- p/ko grypie zaszczepiono 723 osoby, w tym 114 do lat 14.
- p/ko brodawczakowi zaszczepiono 9 osób dorosłych (zakończenie samorządowego programu szczepień),
- p/ko WZW A zaszczepiono 2 osoby dorosłe,
- p/ko odrze, śwince i różycze zaszczepiono 2 osoby dorosłe.

Liczby te nie są zadowalające; nawet w przypadku największej liczby zaszczepionych przeciwko grypie – to tylko nieznaczny odsetek populacji. Dane wskazują że mieszkańcy powiatu nie korzystają chętnie ze szczepień zalecanych, co wynika zapewne z zaporowej ceny preparatów.

Podsumowanie nadzoru przeciwepidemicznego

1. Sytuacja zdrowotna mieszkańców powiatu mogileńskiego w 2017r w zakresie chorób zakaźnych była korzystna. Zaobserwowany wzrost jelitowych zakażeń wirusowych wywołanych przez noro i rotawirusy oraz inne czynniki wirusowe może wynikać z poprawy w diagnostyce.
2. W zakresie szczepień ochronnych sytuacja, pomimo przejściowych problemów z zaopatrzeniem w szczepionki, przedstawia się zadawalająco. Populacja osób podlegających szczepieniom została uodporniona w odsetkach zapewniających ochronę populacji.
3. Skala odmowy szczepień przez osoby zobowiązane aktualnie nie budzi niepokoju jednak konieczne jest wzmacnianie działań edukacyjnych w tym obszarze z uwagi na narastanie zjawiska.

V. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Jednym z głównych celów działalności Państwowej Inspekcji jest promowanie zdrowego stylu życia poprzez realizowanie programów i zadań w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących prawidłowego żywienia, aktywności fizycznej, profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych w oparciu o potrzeby zdrowotne wybranych grup ludności. Realizacja zadań polegała na inicjowaniu, organizowaniu, prowadzeniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej prowadzonej przy współudziale przedszkoli, szkół, placówek służby zdrowia, instytucji i organizacji społecznych i wynikała z

- ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- założeń Narodowego Programu Zdrowia,
- wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia
- oraz sytuacji epidemiologiczne i potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu mogileńskiego.

W 2017 roku przeprowadzono:

interwencje programowe ogólnopolskie:

- Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę”,
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, w tym: program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas” oraz programy szkolnej edukacji antytytoniowej „Nie pal przy mnie, proszę”,
- Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, w tym: program profilaktyczny „ARS, czyli jak dbać o miłość”,
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

interwencje programowe wojewódzkie:

- „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”.

interwencje nieprogramowe ogólnopolskie:

- „Światowy Dzień Bez Tytoniu” ,
- „Rzuć Palenie Razem z Nami” ,
- ” Światowy Dzień Zdrowia”.

interwencje nieprogramowe wojewódzkie:

- „Bezpieczne wakacje”,
- „Stop dopalacze”,
- ” Profilaktyka chorób pasożytniczych– owsica, wszawica, świerzb”.

inne interwencje, a w tym:

- „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”
- „Lekki tornister”
- „Zapobieganie zakażeniom HCV”,
- „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”,
- konkurs selektywnej zbiorki odpadów „Świat sam sobie nie poradzi- segregujmy więc odpady”,

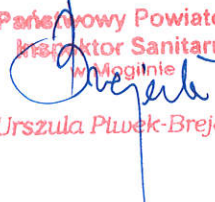
W analizowanym roku na uwagę zasługuje organizacja konferencji pt. „Aktualne problemy zdrowia publicznego” nad którą patronat honorowy objęli Pan Jerzy Kasprzak - Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy i Pan Tomasz Barczak - Starosta Mogileński . Konferencja poświęcona była aktualnym problemom zdrowotnym oraz roli samorządów, organizacji społecznych i służb medycznych w rozwijaniu idei dbałości o własne zdrowie. Uczestnikami byli lekarze, pielęgniarki, pracownicy opieki społecznej, pracownicy oświaty i wychowania, przedstawiciele władz lokalnych i instytucji zainteresowanych wskazaną tematyką, przedstawiciele inspekcji sanitarnej z innych powiatów.

Właściwa realizacja interwencji była możliwa przy współpracy, głównie placówek oświatowych, a w szczególności koordynatorów szkolnych a także przy współpracy wielu środowisk, policji, straży miejskich i instytucji samorządowych.

Podsumowanie

1. *Sytuacja zdrowotna mieszkańców powiatu mogileńskiego w 2017r w zakresie chorób zakaźnych była korzystna. Zaobserwowany wzrost jelitowych zakażeń wirusowych wywołanych przez norowirusy i rotawirusy oraz inne czynniki wirusowe może wynikać z poprawy w diagnostyce.*
2. *Osoby podlegające szczepieniom zostały uodpornione w odsetkach zapewniających ochronę populacji. Proceder odmowy szczepień nie narasta niepokojąco, co jednak nie kwestionuje konieczności prowadzenia edukacji w stosunku do zobowiązanych.*
3. *Stan sanitarny skontrolowanych w 2017r. obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu mogileńskiego był zadowalający. W omawianym okresie, podobnie jak w latach ubiegłych, nie wystąpiły sytuacje o charakterze kryzysowym w następstwie zagrożeń sanitarnych, mogące wpłynąć na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu oraz osób przebywających na tym terenie, korzystających z urzędzeń i obiektów użyteczności publicznej, jednakże dla poprawy bezpieczeństwa użytkowników w wielu przypadkach koniecznym było wydanie decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości .*
4. *Wszystkim odbiorcom wody na terenie powiatu mogileńskiego dostarczano wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia zgodną z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Tylko w niewielkim stopniu mieszkańcom dostarczano wodę warunkowo dopuszczoną do spożycia w przypadku przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych. Pomimo wykazanych przekroczeń parametrów mikrobiologicznych na terenie powiatu mogileńskiego z powodu jakości wody do spożycia nie wystąpiły poważne zagrożenia zdrowotne dla mieszkańców powiatu. Sytuacja była na bieżąco monitorowana, zarówno przez organ PIS, jak i administratorów urzędzeń wodociągowych. Wyłączenia skażonych mikrobiologicznie odcinków sieci na czas działań eliminujących nieprawidłowości i dostarczanie wody ze źródeł zastępczych ograniczały narażenie konsumentów.*
5. *Wdrożony system szybkiego reagowania w przypadku niebezpiecznej żywności i paszy zwiększa poziomą ze strony żywności, a dzięki jego funkcjonowaniu szybko usunięto z lokalnego rynku żywność i wyroby szkodliwe.*
6. *Warunki sanitarne i higieniczne procesów nauczania i wychowania w placówkach oświatowo-wychowawczych objętych nadzorem PPIS w Mogilnie poprawiają się jest lecz nie zwiększyła się sieć gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej w szkołach, aby lepiej wspierać działania w zakresie wychowania zdrowotnego dzieci i młodzieży.*
7. *Systematyczny nadzór nad zakładami pracy i wzrost świadomości pracodawców co do zagrożeń środowiska pracy skutkują na przestrzeni ostatnich lat zmniejszeniem częstotliwości występowania chorób zawodowych.*

W 2017 r. na obszarze powiatu mogileńskiego nie wystąpiły sytuacje kryzysowe z powodu zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych, pomimo przedstawionych w niniejszej ocenie nieprawidłowości, stąd mieszkańcy oraz osoby przebywające na terenie powiatu mogileńskiego w zakresie kryteriów zdrowia publicznego byli bezpieczni.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Mogilnie

Urszula Piłucka-Brejeczka

